

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Заместник-министър на земеделието и храните
ЗАПОВЕД

11.9.2025 г.

X РД09-876/11.09.2025

Signed by: Olva Kirilova Todorova

На основание чл. 9, ал. 5 и чл. 26, ал. 7, т. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (Загл. изм. - ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г.) (ЗУСЕФСУ), във връзка с § 70 от Преходни и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (Обн. ДВ, бр. 51 от 2022 г.), Решение № 792 на Министерски съвет от 17 декември 2013 г. за определяне на органи, отговорни за управлението, контрола, координацията и одита на Европейските структурни и инвестиционни фондове и други инструменти и инициативи на Европейския съюз през периода 2014 – 2020 г., Заповед № РД09-42 от 20 януари 2025 г. на министъра на земеделието и храните и одобрен доклад № 93-9424/11.09.25 на директора на дирекция „Развитие на селските райони“

НАРЕЖДАМ:

I. Изменям Заповед № РД 09 – 481 от 22 юни 2020 г., изменена със Заповед № РД 09 – 58 от 25 януари 2021 г. на заместник-министъра на земеделието, храните и горите, Заповед № РД 09 – 502 от 27 април 2022 г. и Заповед № РД 09 – 506 от 15 май 2023 г. на заместник-министъра на земеделието и ръководител на управляващия орган на ПРСР 2014 – 2020 г., с която е утвърдена процедура чрез подбор № BG06RDNP001-7.015 по подмярка 7.6. „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природно наследство на селата“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г., както следва:

1. В Условиата за кандидатстване с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-7.015 по подмярка 7.6. „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природно наследство на селата“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. (Приложение № 1), т. 2 от Раздел 18 „Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта“ числото „15“ се заменя с „30“.

2. В Условия за изпълнение на одобрени проекти по процедура чрез подбор № BG06RDNP001-7.015 по подмярка 7.6. „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природно наследство на селата“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. (Приложение № 2), се правят следните изменения:

2.1. в част А. „Техническо изпълнение на проектите“, в Раздел I „Срок за изпълнение на одобрения проект и мониторингов период“, в т. 2 числото „15“ се заменя с „30“.

2.2. в част Б. „Финансово изпълнение на проектите и плащане“, т. 8 числото „15“ се заменя с „30“.

2.3. в Приложение № 7: „Административен договор“, в чл. 5, ал. 1 числото „15“ се заменя с „30“.

II. Заповедта и изменените с нея документи да се публикуват в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН 2020) и на интернет страницата на Министерството на земеделието и храните.

Настоящата заповед подлежи на оспорване пред Административен съд София-град в 14-дневен срок от публикуването ѝ в ИСУН 2020 и на интернет страницата на Министерството на земеделието и храните.

**РЪКОВОДИТЕЛ НА
УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН
НА ПРСР 2014-2020 Г.:**

11.9.2025 г.

X

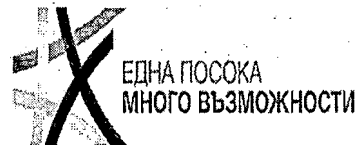
Д-Р ЛОЗАНА ВАСИЛЕВА
Заместник-министър
Signed by: Lozana Ilieva Vasileva

„ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО
ПОДПИСАНИЯ ОРИГИНАЛ“
⑦

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

Приложение № 1 към Заповед № № РД 09 – 481 от 22.06.2020 г., изменена със Заповед № РД09-58 от 25.01.2021 г., Заповед № РД 09 – 502 от 27 април 2022 г. и Заповед № РД 09 – 876 от 11. септември 2025 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по
Програма за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.

**ПРОЦЕДУРА ЧРЕЗ ПОДБОР № BG06RDNP001-7.015 ПО ПОДМЯРКА 7.6.
„ПРОУЧВАНИЯ И ИНВЕСТИЦИИ, СВЪРЗАНИ С ПОДДЪРЖАНЕ,
ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА КУЛТУРНОТО И ПРИРОДНО
НАСЛЕДСТВО НА СЕЛАТА“ ОТ МЯРКА 7 „ОСНОВНИ УСЛУГИ И ОБНОВЯВАНЕ
НА СЕЛАТА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ
РАЙОНИ 2014 – 2020 г.**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони

Европа инвестира в селските райони

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА:	4
ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ:	5
1. Наименование на програмата:	8
2. Наименование на приоритетната ос:	8
3. Наименование на процедурата:	8
4. Измерения по кодове:	8
5. Териториален обхват:	8
6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:	8
7. Индикатори:	8
8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата:	9
9. Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:	9
10. Процент на съфинансиране:	9
11. Допустими кандидати:	10
11.2 Критерии за недопустимост на кандидатите:	10
12. Допустими партньори:	11
13. Дейности, допустими за финансиране:	11
14. Категории разходи, допустими за финансиране:	14
14. 2. Условия за допустимост на разходите:	15
14. 3. Недопустими разходи:	16
15. Допустими целеви групи (ако е приложимо):	17
16. Приложим режим на минимални/държавни помощи:	17
17. Хоризонтални политики:	18
18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта:	18
19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения:	18
20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения:	19

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

21. Ред за оценяване на проектните предложения:.....	19
21. 1. Предварителна оценка на проектните предложения:	19
21.2. Оценка на административното съответствие и допустимост:	20
21.3 Техническа и финансова оценка:	22
22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:	23
23. Начин на подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения:	25
24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:	26
25. Краен срок за подаване на проектните предложения:	30
26. Адрес за подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения:	30
27. Допълнителна информация:.....	30
27.1. Процедура за уведомяване на неодобрени и одобрени кандидати и сключване на административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:	31
28. Приложения към Условията за кандидатстване:	32

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА:

БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ДДС	Данък върху добавената стойност
ДФЗ	Държавен фонд „Земеделие“
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЗВ	Закон за вероизповеданията
ЗДДС	Закон за данък върху добавената стойност
ЗЕУ	Закон за електронното управление
ЗОЗЗ	Закон за опазване на земеделските земи
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗПЗП	Закон за подпомагане на земеделските производители
ЗКН	Закон за културното наследство
ЗУСЕСИФ	Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИСУН	Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове
КЕП	Квалифициран електронен подпис
КСС	Количествено-стойностни сметки
МЗХГ	Министерство на земеделието, храните и горите
ОВ	Официален вестник на ЕС
ПРСР 2014 – 2020 г.	Програма за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.
ПМС	Постановление на Министерски съвет
РА	Разплащателна агенция
Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014	Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014 на Комисията от 17 юли 2014 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол, мерките за развитие на селските райони и кръстосаното съответствие (ОВ, L 227/69 от 31 юли 2014 г.)
РУО	Ръководител на управляващият орган
СМР	Строително-монтажни работи
УО	Управляващ орган

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ:

Авансово плащане	Плащане по смисъла на чл. 63 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (ОВ, L 347/487 от 20 декември 2013 г.).
Административен договор	Договор по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби от ЗУСЕСИФ, който съдържа изрично волеизявление на изпълнителният директор на ДФЗ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ със средства по ПРСР 2014 – 2020 г.
Административни проверки	Проверки съгласно условията и разпоредбите на чл. 48 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014.
Вертикална планировка	Реконструкция и ремонт на съществуващия терен в зависимост от неговите дадености, за да се осигури правилното водоотвеждане, терасиране, изграждане на подходи към сгради, стъпала и подпорни зидове, както и огради, ако е необходимо.
Дейност	Инвестиционен проект, договор, споразумение или друг механизъм, избран съгласно заложените в ПРСР 2014 – 2020 г. критерии, предвид постигането на поставените цели в ПРСР 2014 – 2020 г.
Изкуствено създадени условия	Всяко установено условие по смисъла на чл. 60 от Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол, мерките за развитие на селските райони и кръстосаното съответствие (ОВ, L 227/69 от 31 юли 2014 г.).
Инвестиционен проект	Проект по смисъла на ЗУТ и Наредба № 4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти (ДВ, бр. 51 от 2001 г.), предназначен за строителството на обекта/ите, включени в проекта.
Междинно плащане	Плащане за обособена част от одобрената и извършена инвестиция.
Независими оферти	Оферти, подадени от лица, които не се намират в следната свързаност помежду си или спрямо кандидата, включително за и чрез физическите лица, които представляват съответното ЮЛ или участват в органите му на управление: а) едното участва в управлението на дружеството на другото; б) съдружници; в) съвместно контролират пряко трето лице; г) участват пряко в управлението или капитала на друго лице, поради което между тях могат да се уговорят условия, различни от обичайните; д) едното лице притежава повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на другото лице; е) лицата, чиято дейност се контролира пряко или косвено от трето лице – физическо или юридическо; ж) лицата, едното от които е търговски представител на другото.
Непредвидени разходи	Разходи, възникнали в резултат на работи и/или обстоятелства, които не са могли да бъдат предвидени при първоначалното проектиране. Същите водят до увеличаване на количествата, заложиени предварително в количествените сметки към проекта, и/или до нови строително-монтажни работи, за които са спазени условията за

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

	допустимост на разходите, предназначени за постигане на целите на проекта.
Непреодолима сила или извънредни обстоятелства	Обстоятелства по смисъла на чл. 2, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1306/2013 г.
Нередност	Всяко нарушение на правото на ЕС или на българското законодателство, произтичащо от действие или бездействие на икономически оператор, участващ в прилагането на европейските структурни и инвестиционни фондове, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на бюджета на Съюза чрез начисляване на неправомерен разход в бюджета на Съюза.
Нов строеж	Резултатът от надземно, полуподземно, подземно или подводно строителство, който е достатъчен сам по себе си да изпълнява икономическа или техническа функция и се въвежда в експлоатация за първи път.
Обект	Самостоятелна сграда с религиозно значение или вертикална планировка и прилежащите пространства.
Обикновена подмяна	Разходи за замяна на активи, които не водят до качествени или количествени изменения/подобрения на сградите, постройките, съоръженията и инсталациите.
Обособена част от инвестицията	Завършен етап на изпълнение на инвестицията, който е обособен и е доведен до самостоятелна степен на завършеност.
Оперативни разходи	Административните разходи и разходите, свързани с поддръжка, наеми, застраховка, текущ ремонт с цел поддръжка и експлоатация на активите.
Основен ремонт	Съгласно § 5, т. 42 от „Допълнителните разпоредби“ на ЗУТ
Подмярка	Съвкупност от дейности, спомагащи за прилагане приоритетите на ПРСР 2014 – 2020 г.
Принос в натура	Предоставяне на земя или друг недвижим имот, оборудване или суровини, проучване или професионална работа или неплатен доброволен труд, за които не са правени плащания, подкрепени от фактура или друг еквивалентен на фактура платежен документ.
Проверка на място	Проверка по смисъла на Регламент (ЕС) № 809/2014.
Публична финансова помощ	Всеки обществен дял във финансирането на дейности, източник на който е бюджетът на държавата, на регионалните или местните власти, на Европейската общност, както и всеки подобен разход. Всеки дял във финансирането на дейности, чийто произход е бюджетът на обществени юридически лица или сдружения на една или повече регионални или местни власти, ще се разглежда като обществен дял.
Разходи за консултантски услуги, свързани с подготовка и управление на проекта	Разходи, извършени преди подаване на проектното предложение и такива по време на изпълнение на проекта, които включват подготовка на проектното предложение, отчитане и управление на проекта.
Реконструкция на строеж	Съгласно § 5, т. 44 от „Допълнителните разпоредби“ на ЗУТ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

Реконструкция на обект – недвижима културна ценност	Съвкупност от дейности, които се извършват по реда на Закона за културното наследство.
Реставрация на сгради с религиозно значение	Системен процес от дейности, които целят предотвратяване на разрушаването, стабилизация на състоянието им, както и улесняване на тяхното възприемане и оценка (вкл. и чрез изографисване, консервация и реставрация на стенописи и иконостаси) при максимално запазване на автентичността им и без промяна на предназначението им.
Рефинансиране на лихви	Възстановяване на извършените разходи за лихви по заеми.
Сгради с религиозно значение	Сгради или сградни комплекси със своеобразната религиозна символика в архитектурното оформление, чието предназначение е в тях да се извършват богослужение, религиозни обреди, церемонии или ритуали за вероизповедание, признато по чл. 10 или регистрирано по чл. 20 от ЗВ.
Строително-монтажни работи	Консервационно-реставрационни работи, чрез които строежите се ремонтират, реконструират или реконструират по автентични данни съгласно § 4, т. 15 от допълнителните разпоредби на ЗКН, преустройват, поддържат или възстановяват.
Съпоставими оферти	Оферти, които отговарят на запитването за оферта на кандидата и съдържат количествено-стойностни сметки – в случаите, когато се кандидатства за разходи за извършване на строително-монтажни работи.
Текущ ремонт	Съгласно § 5, т. 43 от „Допълнителните разпоредби“ на ЗУТ
Терен	Част от земната повърхност, за която с инвестиционен проект се предвиждат дейности по устройство – застрояване, озеленяване и благоустрояване.
Техническа спецификация	Документ, в който се определят изисквания към характеристики на стоката, услугата или строителството.
Частичен отказ за финансиране	Отказът да се финансират част от заявените разходи на кандидата, които са включени в проект, одобрен за подпомагане по ПРСР 2014 – 2020 г.
Нетни приходи	По смисъла на чл. 61 параграф, 1 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

1. Наименование на програмата:

Програма за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.

2. Наименование на приоритетната ос:

Неприложимо

3. Наименование на процедурата:

Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-7.015 по подмярка 7.6. „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природно наследство на селата“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.

4. Измерения по кодове:

Неприложимо

5. Териториален обхват:

Проектите по процедурата се изпълняват на територията на общините от селските райони съгласно Приложение № 1 към настоящите Условия за кандидатстване.

6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:

Цел на процедурата: Предоставянето на фокусираната подкрепа има за цел да повиши качеството на живот и да запази културната идентичност и традиции в селските райони.

Обосновка: Запазването на духовния и културния живот на населението е от важно значение за развитието на селските райони. Културно-историческото развитие на Република България обуславя богато културно наследство, което се запазва и съхранява в различни обекти с религиозно значение.

Очакваните резултати от подпомагането се изразяват в запазване на културната идентичност и традиции в селските райони и повишаване качеството на живот на хората, живеещи в тях.

7. Индикатори:

В съответствие с планираното изпълнение на ПРСР 2014 – 2020 г. по области с поставен акцент, проектните предложения по настоящите Условия за кандидатстване следва да допринасят за постигането на следните показатели:

Област с поставен акцент 6Б:

Показатели за изпълнение:

1. Общо публични разходи (Показател О.1)
2. Общ размер на инвестициите (Показател О.2)
3. Брой на действията /операциите, получаващи подкрепа (Показател О.3)

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

4. Брой на жителите, които се ползват от подобрените услуги/инфраструктура (Показател О.15)

Показатели за резултат:

Процент от населението в селските райони, което се възползва от подобрените услуги/инфраструктура (Показател R 23)

Целеви показатели:

Процент от населението в селските райони, което се възползва от подобрените услуги/инфраструктура (Показател T 22)

Важно:

Точка № 8 от формуляра за кандидатстване не се попълва от кандидата. Кандидатите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура чрез подбор посочват информация относно предвижданите за изпълнение резултати/показатели в проектното предложение в Приложение № 2 „Основна информация за проектното предложение“, Раздел VI. „Форма за наблюдение и оценка“.

8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата:

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по настоящата процедура е както следва:

Общ размер на безвъзмездната финансова помощ за дейността	Средства от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони	Национално съфинансиране
69 162 597,49 лева	58 788 207,87 лева	10 374 389,62 лева
35 362 817,00 евро	30 058 394,45 евро	5 304 422,55 евро

9. Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:

1. Максималният размер на общите разходи за едно проектно предложение не може да надхвърля левовата равностойност на 300 000 евро за един кандидат местно поделение на вероизповеданията.
2. В настоящите Условия за кандидатстване не е предвиден минимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект.
3. Финансова помощ се предоставя в рамките на наличните средства по ПРСР 2014 – 2020 г. под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи.
4. Разликата между пълния размер на одобрените разходи и размера на финансовата помощ се осигурява от кандидата, като участието му може да бъде само в парична форма.

10. Процент на съфинансиране:

Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ е в размер до 100% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи и не могат да надвишават левовата равностойност на 300 000 евро за проекта.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

В съответствие с чл. 61 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. за проекти, генериращи нетни приходи, допустимите разходи за операцията, които ще се съфинансират от европейските структурни и инвестиционни фондове, се намаляват предварително при отчитане на потенциала на операцията да генерира нетни приходи през определен референтен период, който ще обхваща както периода на изпълнение на операцията, така и периода след приключване на нейното изпълнение.

На основание чл. 61, параграф 7, буква „б“ от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. посочените изисквания не се прилагат за операции (проекти), за които общият размер на допустимите разходи не надвишават 1 000 000 евро.

Тъй като за размера на допустимите за финансово подпомагане разходи по настоящите условия за кандидатстване не може да надвишава левовата равностойност на 300 000 евро за проект, то се прилага предвиденото изключение в чл. 61, параграф 7, буква „б“ от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. по отношение на проекти подадени по настоящата процедура.

11. Допустими кандидати:

11.1. Критерии за допустимост на кандидатите:

1. По настоящите Условия за кандидатстване допустимите кандидати са местни поделения на вероизповеданията:

1.1. Признати за юридически лица по силата на чл. 10 от ЗВ или

1.2. Регистрирани като юридически лица съгласно чл. 20 от ЗВ.

2. В Раздел 24 „Списък на документи, които се подават на етап кандидатстване“ от Условията за кандидатстване са посочени документите, които трябва да се приложат, за да се удостовери допустимостта на кандидата. Условията, за които не е предвиден документ, се проверяват служебно.

11.2 Критерии за недопустимост на кандидатите:

1. Съгласно чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ в процедурата чрез подбор не могат да участват и безвъзмездна финансова помощ не се предоставя на лица, за които са налице обстоятелства за отстраняване от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно чл. 54 от ЗОП или които не са изпълнили разпореждане на Европейската комисия за възстановяване на предоставената им неправомерна и несъвместима държавна помощ. Кандидатите са длъжни да декларират, че не попадат в някоя от категориите, посочени в чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ и чл. 7 от Постановление № 162 на Министерски съвет от 2016 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014 – 2020 г. (Обн., ДВ, бр. 53 от 2016 г.). Потенциалните кандидати не могат да участват в процедурата за подбор на проекти и да получат безвъзмездна финансова помощ, в случай, че:

1.1. са осъдени с влязла в сила присъда за престъпление по чл. 108а, чл. 159а - 159г, чл. 172, чл. 192а, чл. 194 - 217, чл. 219 - 252, чл. 253 - 260, чл. 301 - 307, чл. 321, 321а и чл. 352 – 353е от Наказателния кодекс;

1.2. са осъдени с влязла в сила присъда за престъпление, аналогично по т. 2.1, в друга държава членка или трета страна;

1.3. е налице неравнопоставеност в случаите по чл. 44, ал. 5 от ЗОП;

1.4. е установено, че:

а) са представили документ с невярно съдържание, с който се доказва декларирана липса на основания за отстраняване или декларирането на изпълнение на критериите за подбор;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

- б) не са предоставили изискваща се информация, свързана с удостоверяване липса на основания за отстраняване или изпълнението на критериите за подбор;
- 1.5. е установено с влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение, нарушение на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 или 3, чл. 63, ал. 1 или 2, чл. 118, чл. 128, чл. 288, ал. 3, чл. 245 и чл. 301 - 305 от Кодекса на труда или чл. 13, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност или аналогични задължения, установени с акт на компетентен орган, съгласно законодателството на държавата, в която кандидата е установен;
- 1.6. е налице конфликт на интереси, който не може да бъде отстранен;
- 1.7. не са изпълнили разпореждане на Европейската комисия за възстановяване на представената им неправомерна и несъвместима държавна помощ.
2. Основанията по т. 1.1, 1.2 и 1.6 се отнасят за лицата съгласно чл. 54, ал. 2 от ЗОП .
- Съответствието с изискванията по т. 1 се доказват при кандидатстване само с декларация съгласно Приложение № 3 от настоящите Условия за кандидатстване.
3. Преди сключване на административния договор декларираните обстоятелства се доказват и се извършва проверка от ДФЗ, относно същите:
- а) с официални документи, издадени от съответните компетентни органи за обстоятелствата, за които такива документи се издават, като се спазват изискванията на чл. 2, ал. 1 от ЗЕУ.
- б) с декларация – за всички останали обстоятелства, които не са били декларирани на предходен етап, или когато е настъпила промяна във вече декларирани обстоятелства.
4. Не се дава предимство, а даденото предимство се отнема, когато бъде установено, че кандидатът е създал изкуствено условие, необходимо за получаване на това предимство, в противоречие с целите на европейското право и българското законодателство.

12. Допустими партньори:

Неприложимо

13. Дейности, допустими за финансиране:

13.1. Допустими дейности:

По настоящите Условия за кандидатстване се предоставя безвъзмездна финансова помощ за следните допустими за подпомагане дейности: „възстановяване, реставрация, ремонт или реконструкция на сгради с религиозно значение, в т. ч. и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства“.

13.2. Условия за допустимост на дейностите:

I. Подпомагат се проекти:

1. Които се осъществяват на територията на общините от селските райони на Република България, посочени в Приложение № 1.
2. Които се осъществяват извън населени места с развит масов туризъм и курортни комплекси, посочени в Приложение № 4.
3. Проектите се подпомагат, ако:
  - 3.1. Дейността, включена в проекта, съответства на приоритетите на общинския план за развитие на съответната община, удостоверено с декларация от кмета на общината;
  - 3.2. При наличие на одобрена стратегия за Водено от общностите местно развитие дейността, включена в проекта, с които ще се кандидатства по тези Условия за кандидатстване е

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

съгласувана с председателя на колективния управителен орган на местната инициативна група и/или местна инициативна рибарска група, за което се представя декларация от председателя на колективния управителен орган на местната инициативна група и/или местна инициативна рибарска група, че съответства на стратегията.

4. Подпомагат се проекти, за които са проведени съгласувателните процедури по реда на Закона за опазване на околната среда, Закона за защитените територии и/или Закона за биологичното разнообразие със съответния компетентен орган по околна среда и по реда на Закона за културното наследство (ЗКН) с Министерството на културата за защитените територии за опазване на недвижимото културно наследство.

5. Подпомагат се проекти, които съдържат аргументация за устойчивостта на инвестицията, съгласно Приложение № 2 „Основна информация за проектното предложение“, Раздел III. „Описание на проектното предложение“, т. 2 „Аргументация за устойчивостта на инвестицията“.

6. Проектите се изпълняват върху имот – собственост на кандидата, а когато имотът не е собственост на кандидата, към проектите се прилагат документи за:

6.1. Учредено право на строеж върху имота за срок не по-малко от 9 г., считано от датата на подаване на проектното предложение, когато е учредено срочно право на строеж – в случай на кандидатстване за разходи за строително-монтажни работи за възстановяване, реставрация, ремонт и/или реконструкция на сгради, дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства, за които се изисква разрешение за строеж съгласно ЗУТ;

6.2. Документ за ползване на имота за срок не по-малко от 9 г., считано от датата на подаване на проектното предложение – в случай на кандидатстване за разходи за закупуване на нови машини, оборудване, обзавеждане, възстановяване, реставрация, ремонт и/или реконструкция на сгради, дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства, за които не се изисква издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ.

7. Към проектите, включващи разходи за строително-монтажни работи, се прилагат:

7.1. Заснемане на обекта и/или архитектурен план на сградата, обекта, който ще се възстановяват, реставрират, ремонтират или реконструират, когато за предвидените строително-монтажни работи не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ;

7.2. Одобрен инвестиционен проект, изработен във фаза „Технически проект“ или „Работен проект“ в съответствие с изискванията на ЗУТ и Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти (ДВ, бр. 51 от 2001 г.) (Наредба № 4 от 2001 г.);

7.3. Подробни количествени сметки, които са заверени от правоспособно лице;

7.4. Разрешение за строеж, когато издаването му се изисква съгласно ЗУТ;

7.5. Становище на главния архитект с подробно описание на инвестиционното намерение, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж, когато издаването му не се изисква съгласно ЗУТ;

7.6. Подробни количествено-стойностни сметки.

8. Проектите, които включват разходи за преместваеми обекти и елементи на градското обзавеждане, се придружават с разрешение за поставяне, издадено в съответствие със ЗУТ.

9. Към проектите, включващи разходи за строително-монтажни работи, когато обектите са недвижими културни ценности, се прилагат:

9.1. Документите по т. 7, подточки 7.2, т. 7.3, т. 7.4 и 7.6;

9.2. Графично и фотозаснемане на обекта и/или архитектурен план на обекта, когато за предвидените строително-монтажни работи не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ и съгласувателно становище, издадено от органите по чл. 84 от ЗКН;

9.3. Становище и заверка с печат от органите по чл. 84 от ЗКН върху графичните материали на проектната документация, изготвена по реда на глава двадесет и трета от Наредба № 4 от 2001 г.;

9.4. Становище на главния архитект с подробно описание на инвестиционното намерение, че

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж, когато издаването му не се изисква съгласно ЗУТ, и съгласувателно становище, издадено от органите по чл. 84 от ЗКН.

10. Инвестиционните проекти, които включват обекти недвижими културни ценности, се съгласуват от органите по чл. 84 от ЗКН.

II. Не се подпомагат проекти:

1. За които има постановен административен акт по реда на Закона за опазване на околната среда и/или по чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие за неодобряване осъществяването/несъгласуване на инвестиционното предложение/плана/програмата/проекта или за прекратяване на процедурата, включително и поради недопустимост спрямо режими, определени в утвърдени планове за управление на речните басейни.

2. Които се извършват на терени, които подлежат на рекултивация съгласно чл. 11, ал. 1 от Закона за опазване на земеделските земи и не се изпълняват мерките, предвидени в проекта по чл. 11, ал. 2 или 3 от същия закон.

3. По които дейностите, включени в проектните предложения са била физически извършени преди подаване на проектното предложение, независимо дали всички свързани плащания не са извършени.

4. Които след изпълнение на дейността по проекта няма да доведе до използване на обекта на инвестицията по предназначение и/или въвеждане на обекта на инвестицията в експлоатация в случаите, когато това е задължително съгласно ЗУТ и подзаконовите актове за неговото прилагане.

5. Които включват инвестиции, които не отговарят на европейското и национално законодателство.

13.3. Недопустими дейности:

I. Безвъзмездна финансова помощ не се предоставя:

1. За дейности, допустими за подпомагане по подмярка 4.1. „Инвестиции в земеделски стопанства“; подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“; подмярка 4.1.2. „Инвестиции в земеделските стопанства по Тематичната подпрограма за развитие на малки стопанства“; подмярка 4.2.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти по Тематичната подпрограма за развитие на малки стопанства“; подмярка 4.4. „Непроизводствени инвестиции“; подмярка 4.4.2. „Непроизводствени инвестиции по Тематичната подпрограма за развитие на малки стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“; подмярка 6.3. „Стартова помощ за развитието на малки стопанства“ подмярка 6.1. „Помощ при стартиране за млади земеделски стопани“; подмярка 6.2. „Помощ при стартиране за неселскостопански дейности в селските райони“; подмярка 6.4.1. „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“; подмярка 6.4.2. „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности по Тематичната подпрограма за развитие на малки стопанства“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“; подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“; подмярка 7.3 „Широколенцова инфраструктура, включително нейното създаване, подобрене и разширяване, пасивна широколенцова инфраструктура и мерки за достъп до решения чрез широколенцова инфраструктура и електронно правителство“; подмярка 7.5. „Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдых, туристическа инфраструктура“; от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ или по мярка 16 „Сътрудничество“ от ПРСР 2014 – 2020 г.

2. На бенефициенти по мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 – 2020 г.

3. За дейности, които се осъществяват в населени места с развит масов туризъм и курортни комплекси, посочени в Приложение № 4.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

4. За дейности допустими за подпомагане съобразно демаркационната линия с Оперативна програма „Региони в растеж“, включително за дейности, за възстановяване, реставрация, ремонт и/или реконструкция на сгради с религиозно значение, в това число и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства на местни поделения на вероизповеданията, на които е предоставено подпомагане по приоритетна Ос 6 „Регионален туризъм“ от Оперативна програма „Региони в растеж“ по процедура BG16RFOP001-6.002 „Развитие на туристически атракции“.

II. Безвъзмездната финансова помощ не се предоставя за финансиране на разходи, които вече са финансирани със средства от ЕСИФ или чрез други инструменти на Европейския съюз в съответствие с чл. 65, параграф 11 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ, L 347/320 от 20 декември 2013 г.); разходи, финансирани по одобрени проекти по прием, обявен със Заповед № 09 – 179 от 7 април 2016 г. на министъра на земеделието и храните, изменена със Заповед № 09 – 318 от 10 април 2018 г. на министъра на земеделието, храните и горите, както и с други публични средства, различни от тези на бенефициента за дейността, която се подпомага по настоящата процедура и тези разходи, които вече са били финансирани, са били извършени за същия обект/и.

Важно!!! Безвъзмездна финансова помощ не се предоставя за обекти, които са включени в одобрени проекти по приема обявен със Заповед № 09 – 179 от 7 април 2016 г. на министъра на земеделието и храните, изменена със Заповед № 09 – 318 от 10 април 2018 г. на министъра на земеделието, храните и горите, освен в случаите на чл. 152, ал. 2 от ЗУТ, или стенописване и реставрация на стенописи.

14. Категории разходи, допустими за финансиране:

14.1. Допустими разходи:

Допустими за подпомагане са следните разходи:

1. За възстановяване, реставрация, ремонт и/или реконструкция на сгради с религиозно значение, в т.ч. и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства, съгласно допустимата за подпомагане дейност по настоящите Условия за кандидатстване, които са:

- а) разходи, свързани с прякото изпълнение на строително-монтажните работи;
- б) непредвидени разходи в размер до 5 на сто от стойността на одобрените разходи по буква „а“.

2. За закупуване на нови машини, оборудване и обзавеждане до пазарната им стойност, включително чрез финансов лизинг, до пазарната им стойност, съгласно допустимите за подпомагане дейности по настоящите Условия за кандидатстване.

3. За придобиване на патентни и авторски права, лицензи, регистрация на търговски марки, свързани с дейностите по проекта, до пазарната им стойност.

4. Свързани с проекта, в това число разходи за хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа и екологична устойчивост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на проектното предложение, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 на сто от общия размер на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

допустимите разходи по проект, включени в т. 1, буква „а”, т. 2 и 3.

14. 2. Условия за допустимост на разходите:

1. Безвъзмездната финансова помощ по реда на настоящите Условия за кандидатстване се предоставя в рамките на наличните средства по ПРСР 2014 – 2020 г. под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи.
2. Допустимите разходи по т. 4 от Раздел 14.1. „Допустими разходи” не може да надхвърлят следните стойности:
  - а) за консултантски услуги, свързани с подготовката на проекта, като част от разходите по т. 4 от Раздел 14.1. „Допустими разходи” не могат да надхвърлят 1,5 на сто от допустимите разходи по т. 1, буква „а”, т. 2 и т. 3 от Раздел 14.1. „Допустими разходи”;
  - б) за консултантски услуги, свързани с управлението на проекта, като част от разходите по т. 4 от Раздел 14.1. „Допустими разходи” не могат да надхвърлят 1,5 на сто от допустимите разходи по т. 1, буква „а”, т. 2 и т. 3 от Раздел 14.1. „Допустими разходи”;
  - в) разходите за изготвяне на технически и/или работен проект, като част от разходите по т. 4 от Раздел 14.1. „Допустими разходи” не могат да надхвърлят 4 на сто от допустимите разходи по т. 1, буква „а” от Раздел 14.1. „Допустими разходи”;
  - г) разходите за строителен надзор, като част от разходите по т. 4 от Раздел 14.1. „Допустими разходи” не могат да надхвърлят 2 на сто от допустимите разходи по т. 1, буква „а” от Раздел 14.1. „Допустими разходи”;
  - д) разходите за авторски надзор, като част от разходите по т. 4 от Раздел 14.1. „Допустими разходи” не могат да надхвърлят 1 на сто от допустимите разходи по т. 1, буква „а” от Раздел 14.1. „Допустими разходи”.
3. Разходите по т. 2 и/или 3 от Раздел 14.1. „Допустими разходи” са допустими само в случай, че се кандидатства за разходи по т. 1, буква „а”, от Раздел 14.1. „Допустими разходи” и са необходими за постигане на целите посочени в Раздел 6 „Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати”.
4. Разходите по т. 4 от Раздел 14.1. „Допустими разходи” са допустими, ако са извършени не по-рано от 1 януари 2014 г., независимо дали всички свързани с тях плащания са направени.
5. Дейностите и разходите по проекта с изключение на разходите по т. 4 от Раздел 14.1. „Допустими разходи” са допустими, ако са извършени след подаване на проектното предложение, независимо дали всички свързани с тях плащания са направени.
6. Закупуването чрез финансов лизинг на активите е допустимо, при условие, че бенефициентът стане собственик на съответния актив не по-късно от датата на подаване на заявка за междинно или окончателно плащане за същия актив.
7. Допустими за подпомагане са само основателни разходи, включени в проектното предложение. Оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ извършва оценка на основателността на предложените за финансиране разходи по т. 1, буква „а” от Раздел 14.1. „Допустими разходи” чрез сравняване на представени оферти за допустимите за финансиране активи и услуги.
8. За всеки заявен за финансиране разход по т. 1, буква „а”, т. 2 и т. 3 от Раздел 14.1. „Допустими разходи”, кандидатът представя най-малко три съпоставими независими оферти, които съдържат наименованието на офертата, датата на издаване на офертата, подпис и печат на офертата, подробна техническа спецификация на активите/услугите, цена в лева или евро с посочен ДДС. Кандидатът представя и решение за избор на доставчика/изпълнителя, запитване за офертата по образец съгласно Приложение № 5, а когато не е избрал най-ниската оферта – писмена обосновка за мотивите, обосновали избора му. В тези случаи, оценителната комисия по чл. 33, извършва съпоставка между размера на разхода, посочен във всяка от

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

представените оферти, като одобрява за финансиране разхода до най-ниския му размер, взимайки предвид и представената от кандидата мотивирана обосновка за направения избор.

9. В случаите по т. 8 оферентите, когато са местни лица, трябва да са вписани в Търговския регистър или регистъра на Юридическите лица с нестопанска цел към Агенцията за вписване, а оферентите – чуждестранни лица, следва да представят документ за правосубектност съгласно националното им законодателство. Оферентите на строително-монтажни работи, местни и чуждестранни лица, трябва да бъдат вписани в Централен професионален регистър на строителя съгласно Закона за Камарата на строителите и да могат да извършват строежи и/или отделни видове строителни и монтажни работи от съответната група и категория съгласно изискванията на чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите. Изпълнителите на дейностите за проектиране, авторски надзор, консултантска дейност по чл. 166 от ЗУТ и строителен надзор за обекти - недвижими културни ценности следва да имат в екипа по изпълнение лице, включено в регистъра по чл. 165 от Закона за културното наследство. Изискването за вписване в Търговския регистър или регистъра на Юридическите лица с нестопанска цел към Агенцията за вписване не се прилага за физически лица, предоставящи услуги по т. 4 от Раздел 14.1. „Допустими разходи”, както и дейности по изографисване, консервация и реставрация на стенописи и иконостаси.

10. Съгласно чл. 9ж от ЗПЗП за разходите по т. 4 от Раздел 14.1. „Допустими разходи”, които са допустими преди подаване на проектното предложение, кандидатите трябва да са провели процедура за избор на изпълнител по реда на Постановление № 160 на Министерският съвет от 1 юли 2016 г. за определяне на правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договори в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските структурни и инвестиционни фондове (Обн. ДВ, бр. 52 от 2016 г.) В случай, че кандидатите са сключили договори за тези разходи преди 6-ти януари 2018 г., се прилага т. 8.

14. 3. Недопустими разходи:

Недопустими разходи по настоящите Условия за кандидатстване са:

1. Закупуване или наем на земя и сгради;
2. Закупуване на оборудване и обзавеждане втора употреба;
3. Разходи за нов строеж;
4. Разходите за ДДС, които подлежат на възстановяване в съответствие с националното законодателство в областта на ДДС;
5. Разходи възникнали при изпълнение на договори за лизинг, разходи за застраховки, разходи за лихви, разходи за неустойки и такси, други разходи свързани с договора за лизинг, режимни разходи;
6. Оперативни разходи, включително разходи за поддръжка, наеми, застраховки, текущ ремонт;
7. Банкови и административни такси, разходи за гаранции, изплащане и рефинансиране на лихви;
8. Обезщетения за отчуждаване на имоти;
9. Принос в натура;
10. Закупуване на нови машини и оборудване над пазарната им стойност;
11. Плащания в брой;
12. Инвестиции, за които са установени изкуствено създадени условия за получаване на помощта с цел осъществяване на предимство в противоречие с целите на мярката;
13. Инвестиции, които представляват обикновена подмяна;
14. Инвестиции, за които се установи, че ще имат отрицателно въздействие върху околната среда;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

15. Неустойки за неизпълнение по договорите с избраните доставчици/изпълнители;
16. Инвестиции, за които е установено двойно финансиране;
17. Разходи за едногодишни растения;
18. Разходи за предоставяне на юридически и правни услуги.
19. Разходи за обекти, които са включени в одобрени проекти по приема обявен със Заповед № 09 – 179 от 7 април 2016 г. на министъра на земеделието и храните, изменена със Заповед № 09 – 318 от 10 април 2018 г. на министъра на земеделието, храните и горите, освен в случаите на чл. 152, ал. 2 от ЗУТ, или стенописване и реставрация на стенописи.
20. Разходи за СМР, извършени преди посещенията на място по т. 8 от Раздел 21.1. „Предварителна оценка на проектите предложения“.
21. Разходи към изпълнители за проектиране, авторски надзор, консултантска дейност по чл. 166 от ЗУТ и строителен надзор за обекти - недвижими културни ценности, които нямат в екипа по изпълнение лице, включено в регистъра по чл. 165 от Закона за културното наследство.

15. Допустими целеви групи (ако е приложимо):

Неприложимо

16. Приложим режим на минимални/държавни помощи:

Предоставянето на публичен ресурс, в това число безвъзмездна финансова помощ от подмярка 7.6. „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природно наследство на селата“ по ПРСР 2014 – 2020 г. трябва да е съобразено с правилата за държавна помощ, като се отчита принципната недопустимост на държавните помощи и възможните хипотези на съвместимост, които Договорът за ЕС, Договорът за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), Регламентите и националното законодателство предвиждат.

Съгласно Известието на комисията относно понятието за държавна помощ, посоченото в чл. 107, параграф 1 от ДФЕС (за краткост Известието) (2016/С 262/01), като се има предвид тяхното особено естество, някои дейности, свързани с опазването на културното, историческото и природното наследство, могат да бъдат организирани по нетърговски начин или са обективно незаменяеми, поради което изключват наличието на истински пазар (параграфи 34 и 36 от Известието) и следователно финансирането на тези дейности и на инфраструктурата, свързана с тях, не представлява държавна помощ. Комисията счита, че публичното финансиране на дейности в областта на културата и опазването на културното наследство, които са достъпни за обществеността безвъзмездно, посредством чисто социална и културна цел, чието естество е нестопанско не представлява държавна помощ. С оглед на посоченото безвъзмездната финансова помощ, която ще се предоставя за дейността „възстановяване, реставрация, ремонт и/или реконструкция на сгради с религиозно значение, в т. ч. и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства“, би била предмет на правилата за държавни помощи, само доколкото подпомаганата дейност има икономически характер или инфраструктурата, която се финансира служи за използването на стопанска дейност.

Местните поделения на вероизповеданията са църкви, храмове, манастири, джамии и др. Тези обекти не се експлоатират по икономически начин т.е. посетителите не заплащат такси за посещенията/ползването им. В тях се извършват богослужение, религиозни обреди, церемонии или ритуали на съответното вероизповедание, а посетителите отправят молитви. Също така подкрепата за възстановяването на дребната допълнителна техническа инфраструктура към тях – озеленяване на двора, ел. осветяването му, тоалетни, поставянето

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

на кошчета за отпадъци и др. които също са общодостъпни и за тях не се събират такси са мерки които не представляват държавна помощ.

Също така местните поделения на вероизповеданията църкви, храмове, манастири, джамии и др. са инфраструктура с локален ефект, която може да се счита, че не засяга търговията в рамките на общността.

Съгласно параграф 34 от Известието фактът, че от посетителите на културна институция или от участниците в културна дейност за опазване на културното и историческо наследство, в това число опазването на природата, открита за широката общественост, се изисква да плащат някаква сума, която покрива само една малка част от реалните разходи, не променя нестопанското естество на тази дейност, тъй като платената сума не може да се счита за истинско възнаграждение за предоставената услуга.

Безвъзмездната финансова помощ по настоящите Условия за кандидатстване не представлява държавна помощ, тъй като в съответствие с описаното по-горе подпомаганите обекти на местните поделения на вероизповеданията са със свободен достъп и не се експлоатират икономически.

17. Хоризонтални политики:

1. Не се предоставя безвъзмездна финансова помощ по настоящите Условия за кандидатстване за проектни предложения, които не са в съответствие с политиката на ЕС за насърчаване на социалното приобщаване, намаляване на бедността и икономическо развитие на селските райони, равенство между половете, недискриминация и устойчиво развитие.

2. По настоящата процедура следва да е налице съответствие на проектните предложения със следните принципи на хоризонталните политики на ЕС:

- Подобряване условията на живот в селския район посредством формулирани конкретни цели на проектното предложение в контекста на общите цели и приоритети на местно ниво.

- Равнопоставеност и недопускане на дискриминацията - насърчаване на равните възможности за всички, включително възможностите за достъп за хора с увреждания чрез интегрирането на принципа на недискриминация. Европейският съюз насърчава равнопоставеността както между мъжете и жените, така и между представителите на различните малцинствени групи и се стреми да отстрани всички дейности, водещи до неравнопоставеност. В този контекст, настоящата процедура е отворена за всички кандидати, които отговарят на изискванията, посочени в Условията за кандидатстване, независимо от техния пол, етническа принадлежност или вид увреждане.

- Устойчиво развитие – подкрепа за проекти, които допринасят за опазване на околната среда, повишаване на ресурсната ефективност и смекчаване на последиците от изменение на климата и приспособяване към тях.

18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта:

1. Одобреният проект се изпълнява в срок до 36 месеца от датата на подписването на административния договор с ДФЗ.

2. Крайният срок по т. 1 е не по-късно от 30 септември 2025 г.

19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения:

Неприложимо

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения:

Неприложимо

21. Ред за оценяване на проектните предложения:

1. Оценката на проектните предложения се извършва при спазване на реда, определен в ЗПЗП, ЗУСЕСИФ и Постановление № 162 на Министерски съвет от 2016 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014 – 2020 г. и приложимото Европейско законодателство.
2. Оценката и класирането на проектните предложения по настоящата процедура се извършват от оценителна комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ, а в случаите на предварителна оценка – и от комисия, назначени с акт на изпълнителния директор на ДФЗ по чл. 9в, ал. 2 от ЗПЗП.
3. Оценката на проектните предложения включва:
  - а) Етап 1: Предварителна оценка (ако размерът на заявената безвъзмездна финансова помощ на всички подадени проектни предложения по процедурата надхвърля разполагаемия бюджет по настоящата процедура);
  - б) Етап 2: Оценка на административното съответствие и допустимостта;
  - в) Етап 3: Техническа и финансова оценка.

21. 1. Предварителна оценка на проектните предложения:

1. Когато размерът на заявената безвъзмездна финансова помощ на всички подадени проектни предложения за настоящата процедура надхвърля разполагаемия бюджет по настоящата процедура, ДФЗ извършва предварителна оценка на проектните предложения по критериите, посочени в Раздел 22 „Критерии и методика за оценка на проектните предложения“.
2. Изпълнителният директор на ДФЗ назначава комисия по чл. 9в, ал. 2 от ЗПЗП, която извършва предварителна оценка на проектните предложени. В едномесечен срок след приключване на периода на прием комисията оценява и класира проектните предложения по критерии, посочени в Раздел 22 „Критерии и методика за оценка на проектните предложения“.
3. Комисията изготвя списък на всички проектни предложения, в който се посочва полученият брой точки за всеки проект по всеки критерий. Списъкът се публикува на интернет страницата на ДФЗ (<http://dfz.bg>) най-късно в срока по т. 2.
4. Кандидатите могат да подадат възражение до ръководителя на УО на ПРСР 2014-2020 г. в 14-дневен срок от публикуването на списъка.
5. Ръководителят на УО на ПРСР 2014-2020 г. назначава комисия по чл. 9в, ал. 5 от ЗПЗП за разглеждане на възраженията по т. 4. Комисията се произнася в срок от 60 дни от подаване на всяко възражение и уведомява комисията по т. 2.
6. Въз основа на извършената предварителна оценка, съответно на уведомлението по т. 5, комисията по т. 2 изготвя и публикува на интернет страницата на ДФЗ в едномесечен срок списък на:
  - а) Проектните предложения, за финансирането на които е необходим бюджет, който не надвишава с повече от 30 на сто бюджета, определен в Условието за кандидатстване за настоящата процедура, включително проектните предложения, получили еднакъв брой точки;
  - б) Всички проектни предложения, извън посочените в буква „а“.
7. След разглеждане на последното възражение по т. 4, комисията по т. 5 (комисия по чл. 9в, ал. 5 от ЗПЗП) уведомява комисията по т. 2 (комисия по чл. 9в, ал. 2 от ЗПЗП) за броя на постъпилите възражения.
8. Комисията за оценка извършва посещение на място за проекти, включващи строително-монтажни работи в срок до един месец от приключване на приема по настоящата процедура.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

21.2. Оценка на административното съответствие и допустимост:

1. В тримесечен срок от публикуване на списъците по т. 6 от Раздел 21.1 „Предварителна оценка на проектните предложения“ от настоящите Условия за кандидатстване се извършва процедурата чрез подбор на проектни предложения по реда на глава трета, раздел II от ЗУСЕСИФ, за проектните предложения по Раздел 21.1, т. 6, б. „а“ от настоящите Условия за кандидатстване до достигане на 110 на сто от бюджета по настоящата процедура.
2. След оценяване на проектните предложения по т. 1 и при наличие на остатъчен бюджет до 110 на сто, и преди класиране се извършва оценяване и на проектните предложения по Раздел 21.1, т. 6, б. „б“ до 110 на сто от бюджета по настоящата процедура.
3. В процеса на оценка на административното съответствие и допустимостта на проектните предложения по настоящата процедура, ще се извършват следните проверки:
  - а) Проектното предложение отнася ли се за обявената процедура за подбор на проекти;
  - б) Формулярът за кандидатстване отговаря ли на всички изисквания и на одобрения образец в системата ИСУН;
  - в) Представени ли са всички документи, посочени в Раздел 24 „Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване“ от настоящите Условия за кандидатстване, и попълнени ли са съгласно изискванията;
  - г) Съответствие на кандидатите и проектните дейности с критериите за допустимост;
  - д) Основателни ли са заявените за подпомагане разходи.
4. Оценката за административно съответствие и допустимост се извършва във основа на критериите съгласно Приложение № 6 към настоящите Условия за кандидатстване.
5. Само проектни предложения, преминали успешно оценка на административното съответствие и допустимостта, подлежат на техническа и финансова оценка.
6. Като част от проверката за административно съответствие и допустимост оценителната комисията по чл. 33 от ЗУСЕСИФ може да извърши посещение на място за установяване на фактическото съответствие с представените документи, като:
  - а) Посещението на място се извършва в присъствието на кандидата или на упълномощен негов представител;
  - б) След приключване на посещението на място членът на комисията изготвя протокол с резултатите от посещението и го представя за подпис на кандидата или на упълномощен негов представител, който има право да напише в него обяснения и възражения по направените констатации;
  - в) Екземпляр от протокола по б. „б“ се предоставя на кандидата или на упълномощен негов представител веднага след приключване на посещението на място;
  - г) В случай че кандидатът или упълномощен негов представител не е открит при извършване на посещението на място, оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ, уведомява кандидата, като му изпраща копие от протокола чрез ИСУН;
  - д) В едномесечен срок от получаването на протокола по б. „г“ за посещението на място кандидатът може писмено да направи възражения и да даде обяснения по направените констатации пред оценителната комисия.
7. Когато при проверките се установи липса на документи или друга нередовност, комисията по чл. 33 от ЗУСЕСИФ изпраща на кандидата уведомление чрез ИСУН за установените липси/нередовности и определя 15-дневен срок за тяхното отстраняване.
8. Уведомлението съдържа и информация, че неотстраняването на нередовностите в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на кандидата. Отстраняването на нередовностите не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение.
9. След приключване на оценката на административното съответствие и допустимостта, на интернет страницата на ДФЗ (www.dfz.bg) и в ИСУН се публикува списък с проектните предложения, които не се допускат до техническа и финансова оценка с посочени основанията

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

за това. За недопускането се съобщава на всеки от кандидатите, включени в списъка по предходното изречение, по реда на чл. 61 от АПК.

10. Кандидатите, чиито проектни предложения са предложени за отхвърляне могат да подадат възражения срещу предложението за отхвърлянето им пред изпълнителния директор на ДФЗ в едномесечен срок от съобщението в ИСУН.

11. Процедурата за разглеждане на възраженията протича по реда на чл. 18 от Постановление № 162 на Министерски съвет от 2016 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014 – 2020 г. Когато кандидатът не подаде възражение проектното предложение се включва в списъка на предложените за отхвърляне проектни предложения.

12. Кандидатът може по всяко време да оттегли изцяло или частично проектното предложение или приложените към него документи като подаде писмено искане до изпълнителния директор на ДФЗ на хартиен носител. Това обстоятелство се отбелязва в ИСУН от потребител на системата със съответните права. Оттеглянето поставя кандидата в положението, в което се е намирал преди подаването на оттеглените документи или на част от тях.

13. Когато кандидатът е уведомен от оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ за случаи на несъответствия и/или нередовности в документите в проектното предложение или когато кандидатът е уведомен за намерението на оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ да извърши проверка/посещение на място, или когато при проверката/посещението на място се установи нередовност, не се разрешава оттегляне по отношение на частите на тези документи, засегнати от нередовността. В тези случаи оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ уведомява кандидата за решението си по направеното искане за оттегляне.

14. При оттегляне изцяло на проектно предложение, което не попада в обхвата на т. 13, изпълнителният директор на ДФЗ прекратява образуването пред нея административно производство, а кандидатът има право да подаде ново проектно предложение за същата инвестиция, в случай че е обявена нова процедура за подбор по подмярката.

15. Проектното предложение може да бъде поправяно по всяко време след подаването само в случай на очевидни грешки.

16. Поправката в проектното предложение се извършва от оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ до приключване на работата ѝ, а след сключване на административния договор - от определени от изпълнителния директор на ДФЗ служители.

17. За очевидни грешки се признават тези, които могат да бъдат непосредствено установени при техническа проверка на информацията, съдържаща се в документите към проектното предложение при условие, че кандидатът е действал добросъвестно.

18. Не се допуска поправяне на проектното предложение и представените от кандидата документи извън хипотезата по т. 15.

19. Когато е допуснато частично оттегляне, новите обстоятелства не се вземат под внимание, ако водят или биха довели до увеличаване на определения от оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ брой точки по критериите за подбор, както и ако биха довели до определяне на по-голям размер на безвъзмездната финансова помощ.

20. Оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ може да извършва корекции в бюджета на проектно предложение, в случай че при оценката се установи:

- а) Наличие на недопустими дейности и/или разходи;
- б) Несъответствие между предвидените дейности и видовете заложили разходи;
- в) Дублиране на разходи;
- г) Неспазване на други условия за допустимост в настоящите условия за кандидатстване;
- д) Несъответствие с правилата за държавните помощи;
- е) Неоснователност на разходите.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

21. Корекциите по т. 20, б. „б“ и „в“ се извършват след изискване на допълнителна пояснителна информация от кандидата.
22. Корекциите по т. 20 не могат да водят до:
- а) Увеличаване на размера или на интензитета на безвъзмездната финансова помощ, предвидени в подаденото проектно предложение;
  - б) Невъзможност за изпълнение на целите на проекта или на проектните дейности;
  - в) Подобряване на качеството на проектното предложение и нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗУСЕСИФ.
23. В случай, че кандидат е подал повече от един път едно и също проектно предложение в ИСУН, в рамките на настоящата процедура, на оценка подлежи единствено последното подадено по време проектно предложение. С подаване на всяко следващо проектно предложение в срока на обявления прием, предходното подадено проектно предложение по същата процедура се счита за оттеглено.
24. Всяка информация, предоставена извън официално изисканата от оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ, няма да бъде вземана под внимание. По изключение кандидатът може да предостави информация с уведомителен характер (напр. промяна в адреса за кореспонденция, лицето, представляващо местното поделение на вероизповеданията и други подобни обстоятелства), която не води до подобряване качеството на първоначалното проектно предложение.

21.3 Техническа и финансова оценка:

1. Техническата и финансова оценка се извършва само за проектните предложения, които са преминали успешно оценка на административното съответствие и допустимостта.
2. Техническата и финансова оценка на проектните предложения по процедурата се извършват по критерии и методика за подбор указани в Раздел 22 „Критерии и методика за оценка на проектните предложения“.
3. Когато при оценката се установят обстоятелства, които изискват допълнителна пояснителна информация, комисията по чл. 33 от ЗУСЕСИФ изпраща на кандидата уведомление чрез ИСУН и определя срок за представяне на информацията, който не може да бъде по-кратък от една седмица.
4. Допълнителна информация може да бъде предоставена само по искане на оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ, като информацията не следва да съдържа елементи, водещи до подобряване на първоначалното проектно предложение или биха оказали влияние върху тежестта на критериите за подбор.
5. При непредставяне на изисканата допълнителна информация или разяснения в срок проектното предложение може да бъде отхвърлено само и единствено на това основание или съответно да получи по-малък брой точки.
6. Всяка информация, представена извън официално изисканата от оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ, няма да бъде вземана под внимание. По изключение кандидатът може да предостави информация с уведомителен характер (напр. промяна в адреса за кореспонденция, лицето, представляващо местното поделение на вероизповеданията и други подобни обстоятелства), която не води до подобряване качеството на първоначалното проектно предложение.
7. Оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ, извършва класиране на проектните предложения според получените при оценката точки в низходящ ред.
- Важно:**
8. В процеса на техническа и финансова оценка председателят на комисията по чл. 33 от ЗУСЕСИФ осигурява единен подход при прилагане на критериите за подбор, посочени в Раздел 22 „Критерии и методика за оценка на проектни предложения“.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:

Критерии за подбор по подмярка 7.6 „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природно наследство на селата		Точки
1	Брой население, което ще се възползва от допустимите дейности	30
1.1	Инвестицията се изпълнява на територията на населено място с общо население до 500 души (по данни на Националния статистически институт към датата на кандидатстването).	5
1.2	Инвестицията се изпълнява на територията на населено място с общо население от 501 до 2000 души (по данни на Националния статистически институт към датата на кандидатстването).	10
1.3	Инвестицията се изпълнява на територията на населено място с общо население от 2001 до 5000 души (по данни на Националния статистически институт към датата на кандидатстването).	15
1.4	Инвестицията се изпълнява на територията на населено място с общо население от 5001 до 10 000 души (по данни на Националния статистически институт към датата на кандидатстването).	20
1.5	Инвестицията се изпълнява на територията на населено място с общо население над 10 001 души (по данни на Националния статистически институт към датата на кандидатстването).	25
1.6	Обектът, предмет на инвестицията обслужва население над 30 000 души на общини от селските райони, разположени на територията на една или повече области съгласно административно-териториалното деление на страната (по данни на Националния статистически институт към датата на кандидатстването).	30
2	Проекти с включени инвестиции според културната и обществената значимост на обекта	70
2.1	Обектът, предмет на инвестицията е със статут на недвижима културна ценност с категория „световно значение“ или „национално значение“.	70
2.2	Обектът, предмет на инвестицията е със статут на недвижима културна ценност с категория „местно значение“.	50
2.3	Обектът, предмет на инвестицията е разположен на територията на населено място със статут на недвижима културна ценност с категория „национално значение“.	20
		100

Подпомагат се проекти, които са получили минимален брой от 5 точки по критериите за подбор.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Максималният брой точки по критерий за подбор № 1 не може да надвишава 30 точки. Максималният брой точки по критерий за подбор № 2 не може да надвишава 70 точки.

1. При оценката на проектите, получили еднакъв брой точки, за които е наличен частично разполагаем бюджет класирането се извършва в низходящ ред съобразно получените точки по критерий № 1, като ще се взема предвид абсолютният брой на населението, разделено на 10 000.

2. Точките по критерий № 1.1 ще се получават, в случай че общото население (жители) на населеното място, в която се намира инвестицията е до 500 души.

Проверката за съответствието с този критерий се извършва съгласно списък с жителите на населени места в Република България, който е Приложение № 8. Не се изискват документи от кандидата за доказване на точките по критерия.

Под територия на населено място се има предвид селищната територия, обхваната от границите му (строителните граници), определени с устройствен план и землището му.

3. Точките по критерий № 1.2 ще се получават, в случай че общото население (жители) на населеното място, в която се намира инвестицията е от 501 до 2000 души.

Проверката за съответствието с този критерий се извършва съгласно списък с жителите на населени места в Република България, който е Приложение № 8. Не се изискват документи от кандидата за доказване на точките по критерия.

Под територия на населено място се има предвид селищната територия, обхваната от границите му (строителните граници), определени с устройствен план и землището му.

4. Точките по критерий № 1.3 ще се получават, в случай че общото население (жители) на населеното място, в която се намира инвестицията е от 2001 до 5000 души.

Проверката за съответствието с този критерий се извършва съгласно списък с жителите на населени места в Република България, който е Приложение № 8. Не се изискват документи от кандидата за доказване на точките по критерия.

Под територия на населено място се има предвид селищната територия, обхваната от границите му (строителните граници), определени с устройствен план и землището му.

5. Точките по критерий № 1.4 ще се получават, в случай че общото население (жители) на населеното място, в която се намира инвестицията е от 5001 до 10 000 души.

Проверката за съответствието с този критерий се извършва съгласно списък с жителите на населени места в Република България, който е Приложение № 8. Не се изискват документи от кандидата за доказване на точките по критерия.

Под територия на населено място се има предвид селищната територия, обхваната от границите му (строителните граници), определени с устройствен план и землището му.

6. Точките по критерий № 1.5 ще се получават, в случай че общото население (жители) на населеното място, в която се намира инвестицията е над 10 001 души.

Проверката за съответствието с този критерий се извършва съгласно списък с жителите на населени места в Република България, който е Приложение № 8. Не се изискват документи от кандидата за доказване на точките по критерия.

Под територия на населено място се има предвид селищната територия, обхваната от границите му (строителните граници), определени с устройствен план и землището му.

7. Точките по критерий № 1.6 ще се получават, в случай че обектът, предмет на инвестицията обслужва население над 30 000 души на общини от селските райони, разположени на територията на една или повече области съгласно административно-териториалното делене на страната.

Проверката за съответствието с този критерий се извършва съгласно списък на обекти, обслужващи население над 30 000 души, който е Приложение № 9. Не се изискват документи от кандидата за доказване на точките по критерия.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

8. Точките по критерий № 2.1 ще се получават, в случай че обектът, предмет на инвестицията е със статут на недвижима културна ценност с категория „Световно значение“ или „Национално значение“.

Проверката за съответствието с този критерий се извършва съгласно представено от кандидата Удостоверение от Националният институт за недвижимо културно наследство (НИНКН) за статута на обекта като недвижима културна ценност с категория „Национално или световно значение“. В удостоверението да е посочена и заповедта, с която е предоставен статут за недвижима културна ценност и категория. Не се получават точки в случай, че в удостоверението е посочена предварителна квалификация и категория на обекта.

9. Точките по критерий № 2.2 ще се получават, в случай че обектът, предмет на инвестицията е със статут на недвижима културна ценност с категория „Местно значение“.

Проверката за съответствието с този критерий се извършва съгласно представено от кандидата Удостоверение от НИНКН за статута на обекта като недвижима културна ценност с категория „Местно“. В удостоверението да е посочена и заповедта, с която е предоставен статут за недвижима културна ценност и категория. Не се получават точки в случай, че в удостоверението е посочена предварителна квалификация и категория на обекта.

10. Точките по критерий № 2.3 ще се получават, в случай че обектът, предмет на инвестицията е разположен на територията на населено място със статут на недвижима културна ценност с категория „национално значение“.

Проверката за съответствието с този критерий се извършва съгласно представено от кандидата Удостоверение от НИНКН за статута на населеното място, в което се извършва инвестицията като недвижима културна ценност с категория „Национално значение“. В удостоверението следва да е посочена и заповедта, с която е предоставен статут за недвижима културна ценност и категория. Не се получават точки в случай, че в удостоверението е посочена предварителна квалификация и категория на населеното място.

23. Начин на подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения:

1. Кандидатстването се извършва единствено чрез електронно подадено проектно предложение в ИСУН.

2. С квалифициран електронен подпис, наричан по-нататък „КЕП“, лице с право да представлява кандидата подписва единствено електронния формуляр, което удостоверява достоверността на всички приложени документи. Кандидатът подписва формуляра с валиден КЕП към датата на кандидатстване с титуляр местното поделение на вероизповеданията-кандидат, като автор на подписа в този случай следва да е представляващият местното поделение на вероизповеданията. Когато проектното предложение се подава от упълномощено лице, се прилага изрично нотариално заверено пълномощно и формулярът се подписва с КЕП на упълномощеното лице.

Важно:

Във всички тези случаи се приема, че с подписването с електронен подпис на формуляра за кандидатстване, кандидатът подписва и документите по т. 1 и 2 от Раздел 24.1 „Списък с общи документи“, поради което е допустимо те да не се прилагат във формат „pdf“, подписани от кандидата. Когато проектното предложение се подава от упълномощено лице, се прилага изрично нотариално заверено пълномощно и формулярът се подписва с КЕП на упълномощеното лице.

3. Документите се прилагат към формуляра за кандидатстване във формат, указан в Раздел 24 „Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване“. Оригиналите на документите се съхраняват от кандидата и се представят при поискване.

4. Документите, приложени към формуляра за кандидатстване, както и тези, представени от кандидатите в резултат на допълнително искане от оценителната комисия по чл. 33 от

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

ЗУСЕСИФ, трябва да бъдат представени на български език. Когато оригиналният документ е изготвен на чужд език, той трябва да бъде придружен с превод на български език, извършен от заклет преводач, а когато документът е официален по смисъла на Гражданския процесуален кодекс - да бъде легализиран или с апостил. Когато държавата, от която произхожда документът, е страна по Конвенцията за премахване на изискването за легализация на чуждестранни публични актове, ратифицирана със закон (обн., ДВ, бр. 47 от 2000 г.), и има договор за правна помощ с Република България, освобождаващ документите от легализация, документът трябва да е представен съгласно режима на двустранния договор.

5. Кандидатът трябва да посочи електронен адрес, който да е асоцииран към профила му в ИСУН и не трябва да се променя в периода на кандидатстване и оценка.

6. Кореспонденцията и уведомленията във връзка с оценката на проектното предложение се осъществяват през ИСУН чрез електронния профил на кандидата.

7. За дата на получаване на кореспонденцията и уведомленията се счита датата на изпращането им чрез ИСУН. Сроковете започват да текат за кандидатите от изпращането на съответната кореспонденция и уведомление от оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ в ИСУН.

Важно е кандидатите да разполагат винаги с достъп до имейл адреса, към който е асоцииран профила в ИСУН.

8. От кандидатите не може да се изисква представяне на документи, когато обстоятелствата в тях са достъпни чрез публичен регистър или когато информацията или достъпът до нея се предоставя от компетентния орган на оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ по служебен път.

9. Не се изисква представяне на документи, които вече са предоставени и срокът им на валидност не е изтекъл. Това обстоятелство се посочва изрично от кандидата, като в раздел 12 „Прикачени електронно подписани документи“ в ИСУН, на мястото на документа се прилага информация в свободен текст, от която да става ясно кога е представен документа в ДФЗ-РА и какъв е срока на валидност на същия.

10. Проектното предложение може да бъде подадено и при липса и/или нередовност, но само когато те се отнасят за документи, които не променят качеството на проектното предложение и това изрично е отбелязано срещу съответния документ в Раздел 24 „Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване“.

11. Допълнителна пояснителна информация или документ от кандидатите относно декларираните обстоятелства и представените документи може да бъде предоставена само по искане на оценителната комисия по чл. 33 от ЗУСЕСИФ.

12. Условието за кандидатстване може да бъдат изменяни при условията на чл. 26, ал. 7 от ЗУСЕСИФ.

24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:

24.1. Списък с общи документи:

1. Основната информация за проектното предложение, във формат „xls“ или „xlsx“ (Приложение № 2), а когато проектното предложение се подава от упълномощено лице и във формат „pdf“ или „jpg“, подписана от представляващият местното поделение на вероизповеданията и сканирана.

2. Таблица за допустими инвестиции във формат „xls“ или „xlsx“ (Приложение № 10), а когато проектното предложение се подава от упълномощено лице и във формат „pdf“ или „jpg“, подписана от представляващият местното поделение на вероизповеданията и сканирана.

3. Нотариално заверено изрично пълномощно, в случай че документите не се подават лично от кандидата. Представя се във формат „pdf“ или „jpg“.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

4. Нотариално заверено изрично пълномощно за лицата, упълномощени да вземат решения по отношение на кандидата местно поделение на вероизповеданията. Представя се във формат „pdf“ или „jpg“.
5. Декларация по чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ (Приложение № 3). Представя се във формат „pdf“ или „jpg“.
6. Решение на компетентните органи на местното поделение на вероизповеданията за кандидатстване по настоящата процедура. Представя се във формат „pdf“ или „jpg“.
7. Копие на удостоверение от съответния окръжен съд за вписване на местно поделение на вероизповеданието, регистрирано по чл. 20 от ЗВ. Представя се във формат „pdf“ или „jpg“. *(Представя се само от местни поделения на вероизповеданията по чл. 20 от ЗВ).*
8. Декларация от кмета на общината, че дейностите по проекта отговарят на приоритетите на общинския план за развитие на съответната община. Представя се във формат „pdf“ или „jpg“. *(Когато този документ не е представен към датата на подаване на проектното предложение, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока по т. 7 от Раздел 21.2).*
9. При одобрена стратегия за Водено от общностите местно развитие дейностите, включени в проектите, трябва да бъдат съгласувани с одобрената стратегия. Представя се декларация от председателя на колективния управителен орган на местната инициативна група и/или местна инициативна рибарска група. Представя се във формат „pdf“ или „jpg“. *(Когато този документ не е представен към датата на подаване на проектното предложение, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока по т. 7 от Раздел 21.2).*
10. Заповед, протокол за избор или решение, издадени или утвърдени от съответния компетентен орган, които да доказват легитимността на органа за управление. Представя се във формат „pdf“ или „jpg“.
11. Справка за имуществото на кандидата, заверена от съответното им висшестоящо управление (За местно поделение на БПЦ се представя Приложение № 11). Представя се във формат „pdf“ или „jpg“.
12. Влязъл в сила административен акт, издаден по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или Закона за биологичното разнообразие или писмо, издадено по реда на чл. 2, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (ДВ, бр. 73 от 2007 г.), с който/което се одобрява осъществяването на инвестиционното предложение, респективно се съгласува планът/програмата/проектът. Представя се във формат „pdf“ или „jpg“ *(Към датата на кандидатстване може да се представи входящ номер на искане за издаване от съответния орган само в случаите когато проектното предложение включва строително-монтажни работи).* *(Когато този документ не е представен към датата на подаване на проектното предложение, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока по т. 7 от Раздел 21.2).*
13. Копие от документ за собственост на земя и/или друг вид недвижими имоти, обект на инвестицията. *(Прилага се в случаите, когато проекта ще се изпълнява върху имот собственост на кандидата).* Представя се във формат „pdf“ или „jpg“.
14. Копие от документ за учредено право на строеж върху имота за срок не по малко от 9 години, считано от датата на подаване на проектното предложение. *(Представя се в случаите на т. 6.1 от Раздел 13.2 „Условия за допустимост на дейностите“ и когато се кандидатства за строително-монтажни работи и се изисква разрешение за строеж съгласно ЗУТ).* Представя се във формат „pdf“ или „jpg“.
15. Копие от документ за ползване на имота за срок не по малко от 9 години, считано от датата на подаване на проектното предложение. *(Представя се в случаите на т. 6.2 от Раздел 13.2 „Условия за допустимост на дейностите“ и когато се кандидатства за строително-монтажни работи за които не се изисква разрешение за строеж съгласно ЗУТ).* Представя се във формат „pdf“ или „jpg“.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

16. Съгласуване с органите по чл. 84 от ЗКН с писмено становище и заверка с печат върху графичните материали на проектната документация, изготвена по реда на глава 23 от Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти *(Представя се само за инвестиционни проекти, които включват обекти недвижими културни ценности)*. Представя се във формат „pdf“ или „jpg“. *(Към датата на кандидатстване може да се представи входящ номер на искане за издаване от съответния орган)*. *(Когато този документ не е представен към датата на подаване на проектното предложение, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока по т. 7 от Раздел 21.2)*.

17. Заснемане на обекта и/или архитектурен план на сградата, обекта, който ще се възстановява, реставрира, ремонтира или реконструира. За инвестиционни проекти, които включват обекти недвижими културни ценности и графично и фотозаснемане на обекта и съгласувателно становище, издадено от органите по чл. 84 от ЗКН. Представя се във формат „pdf“ или „jpg“. *(Представя се в случай че проектът включва разходи за строително-монтажни работи и за тяхното извършване не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ)*. *(Към датата на кандидатстване може да се представи входящ номер на искане за издаване от съответния орган)*. *(Когато този документ не е представен към датата на подаване на проектното предложение, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока по т. 7 от Раздел 21.2)*.

18. Одобрен инвестиционен проект, изработен във фаза „Технически проект“ или „Работен проект“ в съответствие с изискванията на ЗУТ и Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти. Представят се във формат „rar“, „zip“, „pdf“ или „jpg“. *(Представя се в случай че проектът включва разходи за строително-монтажни работи и за тяхното извършване се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ)*. *(Когато към датата на кандидатстване проектът не е одобрен следва да се представи с входящ номер на искането за издаване от съответния орган)*. *(Когато този документ не е представен към датата на подаване на проектното предложение, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока по т. 7 от Раздел 21.2)*.

19. Влязло в сила разрешение за строеж *(важи в случай че проектът включва разходи за строително-монтажни работи и за тяхното извършване се изисква издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ)*. Представя се във формат „pdf“ или „jpg“. *(Когато към датата на кандидатстване документа не е издаден следва да се представи с входящ номер на искането за издаване от съответния орган)*. *(Когато този документ не е представен към датата на подаване на проектното предложение, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока по т. 7 от Раздел 21.2)*.

20. Подробни количествени сметки, заверени от правоспособно лице. *(За инвестиционни проекти, които включват обекти недвижими културни ценности, за дейности по реставрация количествените сметки трябва да са заверени от лица, вписани в регистъра по чл. 165 от ЗКН)*. Представя се във формат „pdf“ и „xls“ или „xlsx“.

21. Подробни количествено-стойностни сметки, подписани от всеки един от оферентите за инвестиционните разходи за които се кандидатства, представени във формат „pdf“. Представят се и във формат „xls“ или „xlsx“.

22. Становище на главния архитект с подробно описание на инвестиционното намерение, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж и съгласувателно становище, издадено от органите по чл. 84 от ЗКН. *(Представя се в случай, че проектът включва разходи за строително-монтажни работи и за тях не се изисква издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ)*. Представя се във формат „pdf“ или „jpg“. *(Когато към датата на кандидатстване документа не е издаден следва да се представи с входящ номер на искането за издаване от съответния орган)*. *(Когато този документ не е представен към датата на подаване на проектното предложение, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока по т. 7 от Раздел 21.2)*.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

23. Разрешение за поставяне, издадено в съответствие със ЗУТ *(Представя се в случай, че проекта включва разходи за преместваеми обекти)*. Представя се във формат „pdf“ или „jpg“. *(Когато към датата на кандидатстване документа не е издаден следва да се представи с входящ номер на искането за издаване от съответния орган)*. *(Когато този документ не е представен към датата на подаване на проектното предложение, кандидатът трябва да го представи най-късно в срока по т. 7 от Раздел 21.2)*.

24. Договор за финансов лизинг с приложен към него погасителен план за изплащане на лизинговите вноски *(Представя се в случай че проектът включва разходи за закупуване на активи чрез финансов лизинг)*. Представя се във формат „pdf“ или „jpg“.

25. Окончателни договори за услуги – обект на инвестицията, включително с посочени цена в лева или евро и срок за изпълнение. *(Представят се за разходи по т. 4 от Раздел 14.1 „Допустими разходи“)*. Представят се във формат „pdf“ или „jpg“.

26. Най-малко три съпоставими независими оферти, които съдържат наименование на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис и печат на оферента, подробна техническа спецификация на активите/услугите, цена, определена в лева или евро с посочен ДДС, ведно с отправени от кандидата запитвания за оферти съгласно приложение № 5. *(Представят се в случаите по т. 8 от Раздел 14.2 „Условия за допустимост на разходите“)*. Представят се във формат „pdf“, „jpg“, или електронно подписани с КЕП от издателя.

27. Решение на кандидата за избор на доставчик/изпълнител, а когато избраната оферта не е с най-ниска цена – и писмена обосновка за мотивите, обусловили избора *(важи в случаите по т. 8 от Раздел 14.2 „Условия за допустимост на разходите“)*. Представя се във формат „pdf“ или „jpg“.

28. Удостоверение от НИНКН за статута на обекта като недвижима културна ценност. В удостоверението да е посочена и заповедта, с която е предоставен статут за недвижима културна ценност и категория. *(Представя се в случаите, че кандидата не е заявил точки по критерий за подбор № 2.1 или № 2.2 и не го е представил по т. 1 или т. 2 от Раздел 24.2 „Списък с документи, доказващи съответствие с критериите за подбор на проекти“)*. Представя се във формат „pdf“ или „jpg“.

29. Копие на всички документи (документация за участие, покани, оферти на участниците, протоколи, решения и т.н.) от проведените процедури за избор на изпълнител с публична покана съгласно т. 10 от Раздел 14.2. Всички документи се представят във формат „pdf“ или „jpg“.

24.2. Списък с документи, доказващи съответствие с критериите за подбор на проекти:

1. Удостоверение от Националният институт за недвижимо културно наследство (НИНКН) за статута на обекта като недвижима културна ценност с категория „Национално или световно значение“. В удостоверението да е посочена и заповедта, с която е предоставен статут за недвижима културна ценност и категория.

(Представя се, в случай че кандидатът заяви точки по критерий за подбор № 2.1).

2. Удостоверение от НИНКН за статута на обекта като недвижима културна ценност с категория „Местно значение“. В удостоверението да е посочена и заповедта, с която е предоставен статут за недвижима културна ценност и категория.

(Представя се, в случай че кандидатът заяви точки по критерий за подбор № 2.2).

3. Удостоверение от НИНКН за статута на населеното място, в което се извършва инвестицията, като недвижима културна ценност с категория „Национално значение“. В удостоверението да е посочена и заповедта, с която е предоставен статут за недвижима

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

културна ценност и категория. *(Представя се, в случай че кандидатът заяви точки по критерий за подбор № 2.2).*

Важно:

Всички документи се представят във формат „pdf“ или „jpg“.

25. Краен срок за подаване на проектните предложения:

1. Производството по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор започва в деня на публикуването на обява за откриване на настоящата процедура чрез подбор в ИСУН.
2. Кандидат по процедура може да иска разяснения по документите по условията за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ в срок до три седмици преди изтичането на срока за кандидатстване на следния електронен адрес: rdd@mzh.government.bg. Разясненията се утвърждават от ръководителя на УО или оправомощено от него лице. Разясненията които се дават по отношение на настоящите Условия за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за всички кандидати. Разясненията се публикуват на електронната страница на МЗХГ, ДФЗ и на страницата на ИСУН в срок до две седмици преди изтичането на срока за кандидатстване.
3. В рамките на настоящата процедура кандидатите могат да подадат само едно проектно предложение. В случай че един и същи кандидат е подал повече от едно проектно предложение, оценителната комисия разглежда само последното по време постъпило проектно предложение, а предходните се считат за оттеглени.
4. Крайният срок за подаване на проектни предложение е 17.30 часа на 23.09.2020 г.

26. Адрес за подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения:

Проектните предложения по настоящата процедура се подават изцяло по електронен път чрез ИСУН на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg>.

27. Допълнителна информация:

1. Съответствието с критериите за подбор на проектите се преценява към датата на подаване на проектното предложение съобразно приложените към него документи.
2. В случай, че изпълнението на условията по критериите е станало основание за класиране на кандидата пред други кандидати по настоящите Условия за кандидатстване, той се задължава да поддържа съответствие с критериите в срока на мониторинг, с изключение на критерии № 1 „Брой население, което ще се възползва от допустимите дейности“ от Раздел 22. „Критерии и методика за оценка на проектните предложения“.
3. УО си запазва правото да извършва промени в Условията за кандидатстване в съответствие с разпоредбите на чл. 26, ал. 7 от ЗУСЕСИФ.
4. До осигуряването на техническа възможност за използване на ИСУН, за разходите по т. 4 от Раздел 14.1. „Допустими разходи“, кандидатите за безвъзмездна финансова помощ, които ще провеждат процедура за избор на изпълнител по реда на Постановление № 160 на МС от 2016 г. за определяне правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските структурни и инвестиционни фондове съгласно настоящите условия за кандидатстване, публикуват публичните покани на Единния информационен портал, а офертите се подават на адреса на съответния кандидат за безвъзмездна финансова помощ, посочен в публичната покана. Публикуването на публичните покани на Единния информационен портал се извършва от ДФЗ-РА, след изпращането им от кандидата на следният електронен адрес: dfz@dfz.bg.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

27.1. Процедура за уведомяване на неодобри и одобрени кандидати и сключване на административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:

1. Изпълнителният директор на ДФЗ издава мотивирано решение, с което отказва предоставянето на безвъзмездна помощ по отношение на всеки от кандидатите, включени в списъка на предложените за отхвърляне проектни предложения и основанията за отхвърлянето им в срок до 10 дни от одобрение на оценителния доклад по чл. 35 от ЗУСЕСИФ.
2. При одобрен оценителен доклад, кандидатите, чиито проектни предложения са предложени за финансиране, се поканват да представят в 30-дневен срок доказателства, че отговарят на изискванията за бенефициент, като представят необходимите документи. С поканата кандидатите се уведомяват за извършените корекции в бюджета на проектното предложение и таблицата за допустими инвестиции.
3. С поканата ще бъдат изискани следните документи:
  - а) Свидетелство за съдимост от представляващият местното поделение на вероизповеданията, издадено не по-рано от 6 месеца преди датата на представянето му - оригинал или копие, заверено от кандидата - изисква се и се предоставя от кандидата само в случай, че е установено от ДФЗ, че не може да се направи служебна проверка.
Когато свидетелството за съдимост подлежи на издаване от чуждестранен орган, същото се представя в легализиран превод - оригинал или копие, заверено от лицето. Когато в съответната чужда държава свидетелството за съдимост или еквивалентен документ не се издава, горепосоченото лице следва да представи декларация, съгласно законодателството на държавата, в която е установено.
  - б) Нотариално заверено пълномощно в случаите, когато административният договор ще бъде подписан от лице, различно от представляващият местното поделение на вероизповеданията - оригинал или копие, заверено от представляващият местното поделение на вероизповеданията;
  - в) Заявление за профил за достъп на представляващият местното поделение на вероизповеданията до ИСУН 2020 съгласно Приложение № 8 от Условията за изпълнение и/или Заявление за профил за достъп на упълномощени от бенефициента лица до ИСУН съгласно Приложение № 9 от Условията за изпълнение.
  - г) Удостоверение от органите на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ във връзка с обстоятелствата по чл. 54, ал. 1, т. 6 от ЗОП - оригинал или копие, заверено от представляващият местното поделение на вероизповеданията.
  - д) Документ, издаден от обслужващата банка за банковата сметка на кандидата, по която ще бъде преведена финансовата помощ, получена по реда на тези условия. Представя се във формат „pdf“ или „jpg“.
4. Посочените документи се представят от одобрените кандидати преди сключване на административните договори като, преди представяне на административните договори за подпис, ще се извършва проверка за съответствие на кандидатите с изискванията на т. 3 от раздел 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите“, въз основа на представените документи.
5. Срокът за представяне на посочените документи по т. 3 е 30 дни, считано от датата на получаване на поканата.
6. Преди сключване на административен договор, ДФЗ извършва проверка на декларираното от одобрените кандидати обстоятелство, касаещо неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Европейската комисията, с което дадена помощ се обявява за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар. Проверката е на база информация в Публичния регистър на ЕК http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=3): проверка по вид решение - отрицателно решение с възстановяване.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

7. Когато при извършване на проверката по същество на представените от кандидатите документи при сключване на административния договор, се установи несъответствие между декларираните данни на етап кандидатстване и информацията, посочена в представените документи, административен договор не се сключва, като за договаряне ще бъдат поканени съответният брой кандидати от резервния списък (в случай че такъв е съставен) по поредността на класирането им, до изчерпване на общия наличен бюджет по настоящата процедура.
8. Ако кандидат по одобрен за финансиране проект откаже сключване на административен договор, се пристъпва към сключване на такъв договор с кандидатите от резервния списък (в случай че такъв е съставен) по поредността на класирането им.
9. Изпълнителният директор на ДФЗ взема мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ в следните случаи:
- 9.1. За всяко проектно предложение, включено в списъка на предложените за отхвърляне проектни предложения и основанието за отхвърлянето им, включен в доклада за работата на оценителната комисия;
- 9.2. При несъгласие на кандидата да сключи административен договор;
- 9.3. На кандидат, който не отговаря на условията на т. 3 от раздел 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите“ или не представи документите по т. 3 от настоящия раздел;
- 9.4. В случаите по чл. 9д от ЗПЗП.
10. При подписване на административен договор, представляващият местното поделение на вероизповеданията подписва декларация съгласно Приложение № 2 към Условията за изпълнение, само при настъпила промяна в декларираните при кандидатстване обстоятелства.
11. Уведомяването на отхвърлените и одобрените кандидати за сключване на административни договори се извършва чрез ИСУН. Държавен фонд „Земеделие“ не носи отговорност ако поради грешни и/или непълни данни за кореспонденция, предоставени от самите кандидати, те не получават кореспонденцията с ДФЗ.
12. Всеки кандидат може да подаде до ДФЗ сигнал за предоставяне на невярна и/или подвеждаща информация от кандидати в процедури по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ПРСР 2014 – 2020 г. и/или от бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ по ПРСР 2014 – 2020 г., които при изпълнение на договор, сключен по проект финансиран от ЕЗФРСР, предоставят невярна и /или подвеждаща информация за вписване в регистъра и проверка.

28. Приложения към Условията за кандидатстване:

- Приложение № 1: Списък на селските райони
- Приложение № 2: Основна информация за проектното предложение
- Приложение № 3: Декларация по чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ
- Приложение № 4: Списък на населени места с развит масов туризъм и курортни комплекси на територията на селските райони
- Приложение № 5: Запитване за оферта – образец
- Приложение № 6: Критерии за административно съответствие и допустимост
- Приложение № 7: Критерии за техническа и финансова оценка
- Приложение № 8: Списък с жителите на населени места в Република България
- Приложение № 9: Списък на обекти обслужващи население над 30 000 души
- Приложение № 10: Таблица за допустимите инвестиции
- Приложение № 11: Справка за имуществото на местното поделение на БПЦ
- Приложение № 12: Указания за попълване на електронен формуляр за кандидатстване
- Приложение № 13: Копие на Заповед № 09 – 179 от 7 април 2016 г. на министъра на земеделието и храните

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Приложение № 14: Копие на Заповед № 09 – 318 от 10 април 2018 г. на министъра на земеделието, храните и горите

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Приложение № 2 към Заповед № РД09 – 481 от 22.06.2020 г., изм. със Заповед № РД09 – 58 от 25.01.2021 г., Заповед № РД 09 – 502 от 27.04.2022 г. и Заповед № РД 09 – 874/09.2025 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ

УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИ ПО ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г.

ПРОЦЕДУРА ЧРЕЗ ПОДБОР № BG06RDNP001-7.015 ПО ПОДМЯРКА 7.6.
„ПРОУЧВАНИЯ И ИНВЕСТИЦИИ, СВЪРЗАНИ С ПОДДЪРЖАНЕ,
ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА КУЛТУРНОТО И ПРИРОДНО
НАСЛЕДСТВО НА СЕЛАТА“ ОТ МЯРКА 7 „ОСНОВНИ УСЛУГИ И ОБНОВЯВАНЕ
НА СЕЛАТА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ“ ОТ ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ
РАЙОНИ 2014 – 2020 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Съдържание

А. Техническо изпълнение на проектите	3
Б. Финансово изпълнение на проектите и плащане	11
В. Мерки за информиране и публичност	11
Г. Приложения към Условиата за изпълнение:	13

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

А. Техническо изпълнение на проектите:

Раздел I. Срок за изпълнение на одобрения проект и срок на мониторинг:

1. Одобреният проект се изпълнява в срок до 36 месеца, считано от датата на подписването на административния договор.
2. Крайният срок по т. 1 не може да е по-дълъг от 30 септември 2025 г.
3. Срокът и изискванията към бенефициентите за стартиране изпълнението на одобрения проект се посочват в административния договор.
4. Бенефициентите се задължават да спазват всички критерии за допустимост и подбор, ангажименти и други задължения, произтичащи от подаване на формуляра за кандидатстване до изтичането на мониторинговия период от пет години, считано от окончателното плащане по административния договор.

Раздел II. Критерии за допустимост, ангажименти и други задължения на бенефициентите:

1. Критерии за допустимост:

- 1.1. За периода от датата на подаване на формуляра за кандидатстване до изтичане на срока на мониторинг по отношение на бенефициента или на съответното задължено лице не следва да е налице обстоятелство, посочено в раздел 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите“ към Условието за кандидатстване.
- 1.2. За периода от подаване на формуляра за кандидатстване до изтичане на срока за мониторинг бенефициентите са длъжни да не получават публична финансова помощ от държавния бюджет или от бюджета на Европейския съюз за активите и/или дейностите, за които е получил финансова помощ по административния договор.

2. Ангажименти и други задължения на бенефициентите:

2.1. Избор на изпълнители по проекта:

2.1.1. След подписване на административния договор бенефициентът провежда процедура за избор на изпълнител по реда на глава четвърта от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ) и Постановление на Министерския съвет № 160 от 2016 г. за определяне правилата за разглеждане и оценяване на оферти и подписването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ДВ, бр. 52 от 2016 г.) (ПМС № 160 от 2016 г.), за разходи с прогнозна стойност за:

а) строителство, в т.ч съфинансирането от страна на бенефициента, без данък върху добавената стойност равна или по-висока от 50 000 лв.;

б) доставка или услуга, в т.ч съфинансирането от страна на бенефициента, без данък върху добавената стойност, е равна или по-висока от 30 000 лв.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

2.1.2. Допустими са непредвидени разходи, които представляват разходи, възникнали в резултат на работи и/или обстоятелства, които не е могло да бъдат предвидени при първоначалното проектиране. Същите водят до увеличаване на количествата, заложили предварително в количествените сметки към проекта, и/или до нови строително-монтажни работи, за които са спазени условията за допустимост на разходите, предназначени за постигане на целите на проекта. При одобрени непредвидени разходи, същите следва да са включени в прогнозната стойност на процедурата за избор на изпълнител по реда на глава четвърта от ЗУСЕСИФ и ПМС № 160 от 2016 г. В проекта на договор за изпълнение задължително се включва методика за ценообразуване на нововъзникнали СМР. Непредвидените разходи се предоставят за одобрение на ДФЗ – РА преди подаване на заявка за плащане.

2.1.3. В срок до три месеца от сключване на административния договор, Бенефициентът уведомява ДФЗ – РА и публикува в ИСУН във формат „pdf“ или „jpg“ цялата документация, свързана с проведената процедура по реда на глава четвърта от ЗУСЕСИФ и ПМС № 160 от 2016 г., ведно със заявление за сключване на анекс, в който да бъдат вписани избраните изпълнители на дейностите по проектното предложение.

2.1.4. Държавен фонд „Земеделие“ - Разплащателната агенция извършва последващ контрол за законосъобразност на проведените процедури за избор на изпълнител по реда на глава четвърта от ЗУСЕСИФ, преди подаване на искане за плащане, съгласно утвърдена от изпълнителния директор на ДФЗ – РА **„Процедура за осъществяване на предварителна проверка и последващ контрол върху обществени поръчки и процедури за избор с публична покана за разходи, финансирани изцяло или частично със средства от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони“**. В случай че се констатира нарушение при провеждането на процедурите за избор на изпълнител, РА може да наложи финансови корекции, да откаже изплащането на безвъзмездната финансова помощ, както и да изиска възстановяване на част или цялата безвъзмездна финансова помощ за разходите, направени в резултат на процедурата, която е проведена незаконосъобразно.

2.1.5. Изпълнителният директор на РА издава мотивирано решение за налагане на финансова корекция по основание и в размер, в което определя основанието и размера на наложената финансова корекция, съгласно приложение № 1 към чл. 2, ал. 1 от Наредба за посочване на нередности, представляващи основания за извършване на финансови корекции, и процентните показатели за определяне размера на финансовите корекции по реда на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове.

2.2. Дейностите по проектиране и изпълнение на инвестиционните проекти за проекти, които включват обекти – недвижими културни ценности, следва да са съгласувани с Министерството на културата в случаите, когато това е задължително съгласно Закона за културното наследство и да са осъществени от лица или под непосредственото ръководство на лица, вписани в регистъра по чл. 165 от Закона за културното наследство.

2.3. Съгласно чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ безвъзмездна финансова помощ не се предоставя на лица, за които са налице обстоятелства за отстраняване от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно чл. 54 от ЗОП (с изключение на чл. 54, ал. 1, т. 3 от ЗОП, съгласно Раздел 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидата“ от Условията за кандидатстване) или които не са изпълнили разпореждане на Европейската комисия за възстановяване на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

предоставената им неправомерна и несъвместима държавна помощ. Бенефициентите са длъжни да декларират, че не попадат в някоя от категориите, посочени в чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ и чл. 7 от Постановление № 162 на Министерски съвет от 2016 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014 – 2020 г. (Обн., ДВ, бр. 53 от 2016 г.). Съответствието с изискванията при плащане се доказва и се извършва проверка от ДФЗ, относно същите:

а) с официални документи, издадени от съответните компетентни органи за обстоятелствата, за които такива документи се издават, като се спазват изискванията на чл. 2, ал. 1 от ЗЕУ.

б) с декларация – за всички останали обстоятелства, които не са били декларирани на предходен етап, или когато е настъпила промяна във вече декларирани обстоятелства.

2.4. Бенефициентите са длъжни да изпълнят изцяло одобрения проект в срока, посочен в административния договор и при спазване на крайните срокове за това, посочени в Раздел I „Срок за изпълнение на одобрения проект и срок на мониторинг“ от настоящите условия, съгласно таблицата за одобрените инвестиционни разходи, представляваща приложение към административния договор и количествено-стойностните сметки/количествените сметки/техническите спецификации, представляващи приложение към административния договор.

2.5. Задължението по т. 2.4 включва и задължението за започване на инвестицията в сроковете и при условията, посочени в административния договор.

2.6. Бенефициентите са длъжни от сключването на административния договор до изтичане на шест месеца, считано от изтичане на срока за мониторинг, да представят на ДФЗ - РА изискваните им данни, документи и/или информация, необходими за преценка относно спазването на критериите за допустимост и изпълнението на ангажиментите и другите задължения на бенефициентите, произтичащи от отпуснатото подпомагане, в рамките на мониторинговия период.

2.7. Бенефициентите са длъжни да допускат представители на ДФЗ - РА, Управляващия орган (УО) на ПРСР 2014-2020 г. и на други, определени с нормативен акт органи, включително на институции на Европейския съюз, за осъществяването на контрол за изпълнението на този административен договор и изискванията на приложимите национални и европейски нормативни актове, включително да осигуряват достъп до обекта/ите, свързани с извършената инвестиция, да предоставят необходимите документи, данни и информация и оказват всякакво друго съдействие, включително като в договорите с техни контрагенти (включително договори за възлагане на обществените поръчки) за изпълнение на дейности от одобрения проект да включва клаузи или по друг подходящ начин да осигурят съдействието за извършване на контрол на контрагента във връзка със съответното изпълнение.

2.8. Задължения, свързани със застраховане на подпомаганото имущество:

2.8.1 Бенефициентите са длъжни да сключат и поддържат валидна застраховка на имуществото - предмет на подпомагане, за неговата действителна стойност за срок от датата на подаване на искането за междинно/окончателно плащане до изтичане на мониторинговия период, без право на подзастраховане, при следните условия:

2.8.2. Договорът за застраховка да бъде сключен с уговорка в полза на ДФЗ - РА, като:

а) при тотална щета на застрахованото имущество в резултат на събитие, покрито по условията на договора за застраховка, застрахователят изплаща обезщетението на ДФЗ - РА до размера на отпуснатата финансова помощ. В този случай със сумата на застрахователното

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

обезщетение, когато същото се изплаща на ДФЗ - РА, се намалява размерът на задължението на бенефициента към ДФЗ - РА;

б) при частично погиване на застрахованото имущество обезщетението се изплаща на бенефициента, като при частична щета същият е длъжен да възстанови подпомогнатия актив и да уведоми ДФЗ - РА за привеждането му във функционално състояние.

2.8.3. Бенефициентът да внесе еднократно целия размер на застрахователната премия за срока на застраховката и да подновява ежегодно договора до изтичане на мониторинговия период, определен в т. 4 на Раздел I „Срок за изпълнение на одобрения проект и мониторингов период“.

2.8.4. При подаване на искане за междинно/окончателно плащане бенефициентът да представи застрахователна полица, валидна за срок от минимум 12 месеца. Ежегодно, в срок до изтичане срока на валидност на застрахователната полица (в случаите, когато договорът за застраховка не покрива целия срок на мониторинг), бенефициентът се задължава да представя пред ДФЗ - РА подновената застрахователна полица, валидна за период поне от една година, считано от датата, на която е изтекла валидността на предходната полица, ведно с платежни документи за изцяло платена застрахователна премия.

2.8.5. Застрахователната премия е за сметка на бенефициента.

2.8.6. Застраховката следва да покрива рисковете, посочени в приложение към административния договор.

2.8.7. Със сумата на застрахователното обезщетение по т. 2.5.1, когато то се изплаща на ДФЗ - РА, се намалява размерът на задължението на бенефициента към ДФЗ - РА. В случай на отказ от изплащане на застрахователното обезщетение или когато неговият размер е по-малък от изплатената за погиналия актив финансова помощ, бенефициентът дължи възстановяване на получената финансова помощ, респ. на разликата между размера на получената финансова помощ и изплатеното на ДФЗ - РА обезщетение. Когато действителната стойност на погиналия актив, определена към датата на настъпване на застрахователното събитие, е по-малка по размер от изплатената за актива финансова помощ, за целите на изчисление на дължимата от бенефициента сума по предходното изречение се взема предвид действителната стойност на актива.

2.8.8. При настъпване на частична щета бенефициентът е длъжен в подходящ срок да възстанови функционалността на подпомогнатия актив, като уведоми ДФЗ - РА за това обстоятелство.

2.8.9. В случай че е настъпила тотална щета на подпомаган актив бенефициентът се задължава незабавно писмено да уведоми застрахователя и ДФЗ - РА за това, като в уведомлението до РА има право да поиска от ДФЗ - РА да му бъде предоставена възможност да замени погиналия актив с друг, нов актив, притежаващ поне аналогични технически характеристики/спецификации с погиналия. В тези случаи ДФЗ - РА извършва преценка за обосноваване на разходите за новия актив при спазване на изискванията, посочени в Условиата за кандидатстване, като при определяне на размера на допустимите разходи за погиналия актив се взема предвид действителната стойност на погиналия актив, определена към датата на настъпване на застрахователното събитие, когато тя е по-ниска от първоначално договорения размер на допустимите разходи. При разлика между размера на цената на новозакупения актив и тази, определена при спазване на изискванията по предходното изречение, ДФЗ - РА удържа частта от дължимото му застрахователно обезщетение, съответстваща на тази разлика.

2.8.10. След закупуване на новия актив и представяне на всички документи, удостоверяващи направения разход, ДФЗ - РА дава писмено съгласие пред застрахователя за изплащане на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

застрахователното обезщетение в полза на бенефициента, като удържа в своя полза разликата по точка 2.8.9, изречение последно *(ако такава е налице)*.

2.9. Бенефициентите са длъжни:

2.9.1 Да осигурят само в парична форма разликата между пълния размер на одобрените разходи и размера на одобрената финансова помощ, посочен в административния договор.

2.9.2. Да спазват изискванията и сроковете при кандидатстване за получаване на авансово, междинно и окончателно плащане, посочени в настоящите условия, в административния договор или в Наредба № 4 от 2018 г. за условията и реда за изплащане, намаляване или отказ за изплащане, или за оттегляне на изплатената финансова помощ за мерките и подмерките по чл. 9б, т. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители (Наредба № 4 от 30.05.2018г.) обн., ДВ, бр. 48 от 2018 г., включително като прилагат към искането за плащане документите, посочени в настоящите условия и/или в Наредба № 4 от 30.05.2018г.

2.9.3. Да осигурят в срока за изпълнение на одобрения проект необходимите лицензи, разрешителни или регистрации за извършване на дейността по проекта или за функционирането на всички активи, когато се изискват такива съгласно действащото законодателство.

2.9.4. Да подадат искане за окончателно плащане до изтичане на крайния срок за изпълнение на одобрения проект, ведно с документите, посочени в настоящите условия, при спазване на реда и условията, предвидени в Наредба № 4 от 30.05.2018 г.

2.9.5. Да изпълнят и въведат в експлоатация в срок най-късно до подаване на искането за окончателно плащане инвестициите които са предмет на подпомагане по административния договор, както и тези които не са предмет на подпомагане (ако има такива), но са необходими за изпълнението на одобрения проект и които са посочени в приложение към административния договор.

2.9.6. Да спазват реда и условията за избор на изпълнител по реда на глава четвърта от ЗУСЕСИФ и ПМС № 160 от 2016 г.

2.9.7. Да спазват критериите за избор на изпълнител по проведената процедура по реда на глава четвърта от ЗУСЕСИФ и ПМС № 160 от 2016 г.

2.10. Да извършват за своя сметка плащанията към изпълнителите по проекта за разликата между размера на допустимите за финансово подпомагане разходи по проекта и окончателния размер на финансовата помощ, при наложена финансова корекция за установени нарушения на процедура за избор на изпълнител по реда на глава четвърта от ЗУСЕСИФ и ПМС № 160 от 2016 г.

2.11. Бенефициентите се задължават от датата на сключването на административния договор до изтичане на определения в него срок на мониторинг:

2.11.1. Да водят всички финансови операции, свързани с подпомаганите дейности, отделно в счетоводната си система или като използват счетоводни сметки с подходящи номера.

2.11.2. Да съхраняват всички документи, свързани с изпълнението на одобрения проект и извършване на подпомаганата дейност до изтичане на срока от шест месеца, считано от изтичане на срока за мониторинг.

2.11.3. Да води отчетност, въз основа на която да се определи проектът генерира ли нетни приходи за периода от изпълнението му до изтичане на срока на мониторинг. Изискването не се прилага,

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

когато размерът на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекта не надхвърля левовата равностойност на 50 000 евро;

2.11.4. Да приспадне от заявената с искането за плащане финансова помощ нетните приходи, генерирани при изпълнението на проекта, за периода от сключване на договора до датата на подаване на искането за окончателно плащане. Изискването не се прилага за проекти, по които размерът на допустимите за финансово подпомагане разходи не надхвърля левовата равностойност на 50 000 евро;

2.11.5. При генерирани нетни приходи при изпълнението на проекта, за периода от подаване на искането за плащане до изтичане на периода на мониторинг, да извърши частично възстановяване на получената финансова помощ в същия размер;

2.12. Бенефициентите се задължават от датата на изпълнение на одобрения проект до изтичане на срок на мониторинг:

2.12.1. Да използват активите и изпълняват дейностите – обект на подпомагане по административния договор, съгласно съответното им предназначение посочено в проектното предложение одобрено от ДФЗ – РА.

2.12.2. Под каквато и да е форма да не преотстъпват ползването и да не извършват разпоредителни сделки с активи - предмет на подпомагане по административния договор (освен когато това се изисква по закон), както и да не допуска принудително изпълнение върху такива активи – освен в случаите на подмяната на оборудване с изтекъл амортизационен срок. В последния случай подмяната е допустима за новопроизведено оборудване със същите или по-добри характеристики и може да се извърши само след изрично одобрение от ДФЗ – РА.

2.12.3. Да не преустановяват подпомогнатата дейност поради каквито и да са причини, освен при условия предвидени в представеното и одобрено от ДФЗ - РА проектно предложение.

2.12.4. Да подновяват съответните разрешения, регистрации и/или лицензии в нормативно предвидените за това срокове - когато подпомоганата дейност подлежи на регистрационен, разрешителен и/или лицензионен режим.

2.12.5. Да не променят местоположението на подпомоганата дейност, включително на преместваемите активи;

2.12.6. Да поддържат съответствие от датата на подаване на формуляра за кандидатстване до изтичане на мониторинговия период по проекта с всеки критерии за подбор, по който проектното предложение е било оценено, съгласно списък с критериите за подбор и получените точки по всеки от тях, представляващи приложение към административния договор, с изключение на критериите свързани с „брой население, което ще се възползва от допустимите дейности“. При неспазване на това задължение РА отказва изцяло или частично изплащане на финансовата помощ, съответно претендира възстановяване на изплатената финансова помощ, в размерите, посочени в административния договор и Правила за определяне на подлежащата на възстановяване финансова помощ, съобразно степента, тежестта, продължителността и системността на установените нарушения по мерките от ПРСР 2014 – 2020 г.;

2.12.7. Да спазват условията и критериите за допустимост, финансиране, съответствие, както и заложените други задължения, посочени в Условията за кандидатстване, административния договор, Наредба № 4 от 30.05.2018 г. или в друг приложим нормативен акт, следва да се спазват от датата на подаването на формуляра за кандидатстване до изтичане на мониторинговия период по проекта.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

Раздел III. Контрол за спазване на критериите за допустимост, ангажименти и други задължения на бенефициентите и отговорност при установено неспазване:

1. Контрол за изпълнение изискванията на условията за изпълнение, условията по административния договор за предоставяне на финансова помощ, процедура за избор на изпълнител по реда на глава четвърта от ЗУСЕСИФ и ПМС № 160 от 2016 г., както и на документите, свързани с подпомаганата дейност, може да бъде извършван от представители на РА, Министерството на земеделието, храните и горите, Сметната палата, Европейската комисия, Европейската сметна палата, Европейската служба за борба с измамите, Изпълнителната агенция „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“ и други.
2. На контрол по т. 1 подлежат бенефициентите, както и техните контрагенти по подпомаганите дейности.
3. Когато Министерството на земеделието, храните и горите или Европейската комисия извършва оценяване или наблюдение на Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. (ПРСР 2014 – 2020 г.), бенефициентът предоставя на оправомощените от тях лица всички документи и информация, които ще подпомогнат оценяването или наблюдението.
4. Когато след извършване на окончателното плащане бенефициентът не спазва критерии за допустимост и подбор или не изпълнява ангажимент или друго задължение, посочено в настоящите условия, административния договор или приложим нормативен акт, ДФЗ - РА оттегля предоставеното подпомагане, като бенефициентите са длъжни да възстановят цялата или част от изплатената финансова помощ в размери, съгласно посоченото в административния договор и Правила за определяне на подлежащата на възстановяване финансова помощ, съобразно степента, тежестта, продължителността и системността на установените нарушения по мерките от ПРСР 2014 – 2020 г.
5. Държавен фонд „Земеделие“ - Разплащателната агенция определя размера на подлежащите на възстановяване суми по т. 4, като дава възможност на бенефициентите да представят в разумен срок, който не може да бъде по-кратък от 14 дни, своите писмени възражения и при необходимост – доказателства, относно липса на основание за претендиране на посочената от ДФЗ - РА сума и/или по отношение на нейния размер.
6. За установяване дължимостта на подлежащата на възстановяване сума по т. 4 и 5 изпълнителният директор на ДФЗ - РА издава решение за налагане на финансова корекция по реда на ЗУСЕСИФ или акт по чл. 166, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и съобразно Правила за определяне на подлежащата на възстановяване финансова помощ, съобразно степента, тежестта, продължителността и системността на установените нарушения по мерките от ПРСР 2014 – 2020 г.
7. Когато установеното неспазване по т. 4 попада в хипотеза, посочена в чл. 70, ал. 1 от ЗУСЕСИФ, респ. в Наредбата за посочване на нередности, представляващи основания за извършване на финансови корекции, и процентните показатели за определяне размера на финансовите корекции по реда на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, изпълнителният директор на ДФЗ-РА налага финансова корекция по проекта на бенефициента по реда на глава пета, раздел III от ЗУСЕСИФ, като при определяне на окончателния размер на финансовата корекция се съобразяват критериите, посочени в чл. 35, параграф 3 от Делегиран регламент (ЕС) № 640/2014 на Комисията от 11 март 2014 година за допълнение на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

на интегрираната система за администриране и контрол и условията за отказ или оттегляне на плащанията и администриране на санкции, приложими към директните плащания, подпомагането на развитието на селските райони и кръстосаното съответствие (ОВ, L 181 от 20.6.2014 г.) (Делегиран регламент (ЕС) № 640/2014).

8. Освен оттегляне на подпомагането по т. 4 и/или налагането на финансова корекция по т. 7 ДФЗ - РА налага административни санкции на бенефициента, произтичащи от установеното неспазване на административния договор, условията за кандидатстване и изпълнение, приложимите нормативни разпоредби, както и в изрично посочените в приложим акт на Европейското законодателство случаи.

9. Сумите по определените, но неизвършени финансови корекции, както и подлежащите на възстановяване суми, определени с акт по чл. 166, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс се удовлетворяват по ред, посочен в административния договор и в действащото законодателство.

10. Бенефициентите не отговарят за неспазване на критерий за допустимост или за неспазване на ангажимент или друго задължение, когато то се дължи на непреодолима сила или извънредни обстоятелства при спазване на изискванията за това, посочени в административния договор. Бенефициентът или упълномощено от него лице уведомява писмено ДФЗ - РА за възникването на обстоятелствата по реда на чл. 4 от Делегиран регламент (ЕС) № 640/2014г., в срок до 15 работни дни от датата, на която има възможност да го направи.

Раздел IV. Изменение и прекратяване на административния договор:

1. Административният договор, включително одобреният с него проект, може да бъде изменян и допълван при условията на чл. 39, ал. 1 и 2 от ЗУСЕСИФ и изрично предвидените в самия договор основания. Редът и условията за разглеждане на искането, както и основанията за недопустимост на направеното искане се уреждат в административния договор.

2. Административният договор се прекратява на основанията, посочени в ЗУСЕСИФ и на изрично предвидените в самия договор такива.

3. В случаите, когато към проектното предложение са били представени проекти, изработен във фаза „Технически проект“ или „Работен проект“:

а) и по тях са настъпили промени, бенефициентът през ИСУН чрез електронния си профил представя за съгласуване в ДФЗ - РА коригирания „Технически проект“ или „Работен проект“ и придружаващи промяната документи в срок не по-късно от 4 месеца преди подаване на искане за междинно или окончателно плащане;

б) при оценка основателност на разходите с исканата промяна ДФЗ-РА прилага изискванията посочени в Условията за кандидатстване;

в) при непредставяне на документ, непълнота, несъответствие, неточност или неяснота в представените документи или заявените данни в представените за съгласуване в ДФЗ - РА коригиран „Технически проект“ или „Работен проект“, както и с цел да се удостовери верността на заявените данни и/или документи, ДФЗ - РА има право да изисква от бенефициента предоставянето на допълнителни такива. Бенефициентът представя изисканите му данни и/или документи в срок до 15 дни от уведомяването;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

г) в срок до 1 месец от подаването на искането за съгласуване на промяната по буква „а“, а когато са изискани допълнителни данни или документи, в срок до 15 дни от изтичане на срока за предоставянето им, ДФЗ - РА съгласува или отказва да съгласува исканата промяна и уведомява писмено бенефициента за мотивите за отхвърлянето на искането за промяна.

Б. Финансово изпълнение на проектите и плащане

1. Финансовата помощ се представя в рамките на наличните средства по ПРСР 2014-2020 под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи;
2. Финансовата помощ по проект може да бъде изплащана авансово, междинно и окончателно.
3. Допустимо е авансово плащане в размер до 50 % от стойността на одобрената финансова помощ по проекта.
4. Авансово плащане се допуска не повече от един път за периода на изпълнение на проекта.
5. За бенефициенти, които провеждат процедура за избор на изпълнител по реда на глава четвърта от ЗУСЕСИФ и ПМС № 160 от 2016 г., искането за авансово плащане се подава след съгласуване на процедурата от ДФЗ - РА и вписване на избрания изпълнител в административния договор.
6. Авансово плащане се извършва след представяне от ползвателя на безусловна и неотменима банкова гаранция в полза на ДФЗ – РА, съобразно условията и по реда на сключения административен договор, настоящите Условия за изпълнение и Наредба № 4 от 30.05.2018г.
7. Междинно плащане е допустимо не повече от един път за периода на изпълнение на проекта, като се извършва, съобразно условията и по реда на сключения административен договор, настоящите Условия за изпълнение и Наредба № 4 от 30.05.2018г.
8. Безвъзмездната финансова помощ се изплаща след извършване на цялата инвестиция чрез окончателно плащане, подадено до 36 месеца от датата на подписването на административния договор с ДФЗ - РА, но не по-късно от 30.09.2025 г.
9. Безвъзмездната финансова помощ не се изплаща, а изплатената финансова помощ подлежи на възстановяване от бенефициент, за който е установено, че е създал изкуствено условията, необходими за получаване на помощта, с цел осъществяване на предимство в противоречие с целите на подмярката.
10. Безвъзмездната финансова помощ се изплаща при условие, че към датата на подаване на искането за окончателно плащане бенефициентът е представил съответните лицензи, разрешения и/или удостоверения за регистрация за извършването на всички дейности или функционирането на всички активи, включени в одобрения проект, за които съгласно законодателството се изисква лицензиране, разрешение и/или регистрация.

В. Мерки за информиране и публичност

1. С цел осигуряване на публичност и прозрачност най-малко веднъж на шест месеца ДФЗ - РА публикува на електронната си страница следната информация за всеки одобрен проект на бенефициенти:
  - 1.1. наименование на бенефициентите – юридически лица;
  - 1.2. вид на подпомаганите дейности;
  - 1.3. общ размер на одобрената безвъзмездна финансова помощ по проекта;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

- 1.4. място на изпълнение на проекта;
- 1.5. наименование на доставчиците/изпълнителите.
2. С цел осигуряване на публичност и прозрачност до 30 април всяка година ДФЗ - РА публикува на електронната си страница следната информация за предходната финансова година за бенефициентите, на които е извършено плащане по подмярката:
  - 2.1. наименование на бенефициентите – юридически лица;
  - 2.2. общината, в която бенефициентът живее или е регистриран, и пощенския код, когато е наличен, или част от него за обозначаване на общината;
  - 2.3. общата сума на публично финансиране, получена от бенефициента за съответната финансова година, която включва както съфинансиране от Европейския съюз, така и национално съфинансиране;
  - 2.4. вид на подпомаганите дейности;
  - 2.5. информация за сбора от сумите, изплатени за предходната година от Европейския фонд за гарантиране на земеделието и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) за всеки бенефициент.
3. Данните на бенефициентите се публикуват в съответствие с Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 352/78, (ЕО) № 165/94, (ЕО) № 2799/98, (ЕО) № 814/2000, (ЕО) № 1290/2005 и (ЕО) № 485/2008 на Съвета (ОВ, L 344/549 от 20 декември 2013 г.) и с цел изпълнение на условието на чл. 9, параграф 2, буква "в" от Регламент (ЕС) № 702/2014, и могат да бъдат обработени от органите за финансов контрол и от следствените органи на Европейския съюз и на държавите членки с цел защита на финансовите интереси на Съюза.
4. Бенефициентът се задължава по време на изпълнението на проекта да постави на видно място:
  - 4.1. плакат с размер не по-малък от А3, съдържащ информация за дейността, подпомагана от ЕЗФРСР – за проекти с размер на публичната финансова помощ от 10 000 евро до 50 000 евро включително;
  - 4.2. табела с размери не по-малко от 50 см височина и 70 см широчина, съдържаща информация за дейността, подпомагана от ЕЗФРСР – за проекти с размер на публичната финансова помощ над 50 000 евро;
5. Бенефициентът се задължава да включи на професионалната си електронна страница, ако има такава, кратко описание на подпомаганата дейност. Описанието трябва да включва целите и резултатите от дейността, като подчертава финансовото подпомагане от Европейския съюз.
6. Електронната страница, плакатът, табелата или билбордът по т. 4.1, 4.2 и 4.3 трябва да съдържат описание на проекта/дейността, която се подпомага, емблемата на Европейския съюз с пояснение за неговата роля, общото лого на програмен период 2014 – 2020 г. националното знаме на Република България, както и думите: „Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“.
7. Информацията по т. 6 трябва да заема не по-малко от 25 на сто от плаката, табелата, билборда или електронната страница.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

8. Техническите изисквания към информацията във връзка с оповестяване на подпомагането на дейността от ЕЗФРСР се определят съгласно Приложение № III към чл. 13 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 808/2014 на Комисията от 17 юли 2014 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) (ОВ, L 227/18 от 31 юли 2014 г.), както и в съответствие с Единния наръчник за прилагане на правилата за информация и комуникация съгласно разпоредбите на чл. 18, ал. 2 от ЗУСЕСИФ

Г. Приложения към Условието за изпълнение:

Приложение № 1: Документи за междинно и окончателно плащане

Приложение № 2: Декларация по чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ

Приложение № 3: Декларация от представляващия ползвателя на помощта за упражняване правото на данъчен кредит.

Приложение № 4: Декларация от представляващия ползвателя на помощта за наличие или липса на двойно финансиране

Приложение № 5: Декларация за получени държавни помощи за съответната година

Приложение № 6: Форма за наблюдение и оценка

Приложение № 7: Административен договор

Приложение № 8: Заявление за профил за достъп до ИСУН

Приложение № 9: Заявление за профил за достъп на упълномощени от бенефициента лица до ИСУН